

VEILIGHEIDSREGIO
BRABANT-NOORD

Ontwerpbeleidsplan 2016-2019

GEMEENTE BOEKEL

Behoort bij:

2/029136...A.B./016840

COLOFON**Uitgave en redactie**

Veiligheidsregio Brabant-Noord, mei 2015

Opmaak en lay-out

Slooves Grafische Vormgeving, Grave

Drukwerk**Fotoverantwoording**

Brandweer Brabant-Noord, Nederlandse Spoorwegen

Meer informatie

Veiligheidsregio Brabant-Noord

Postbus 218

5201 AE 's-Hertogenbosch

088 02 08 208

www.vrbn.nl

Inhoudsopgave

Vooraf	5
Samenvatting	6
1. Inleiding	9
1.1 Veiligheidsregio Brabant-Noord	9
1.2 De weg naar een nieuw beleidsplan	10
1.3 Leeswijzer	10
2. De maatschappelijke opdracht	12
2.1 Gemeentelijke Kaders Veiligheidsregio Brabant-Noord	12
2.2 Wensen van (landelijke) partners in beeld	13
2.3 Actueel Risicoprofiel	15
3. Verbindende (beleids-)thema's	17
3.1 Continuïteit en consolideren	18
3.2 Schaalvergroting	18
3.3 Samenwerking	18
3.4 Participatiemaatschappij	19
3.5 Focus op de voorkant	19
3.6 Verbinden en communiceren	20
4. De uitwerking in programma's	21
4.1 Programma Risicobeheersing	21
4.2 Programma Crisisbeheersing en Rampenbestrijding	23
4.3 Programma Bevolkingszorg	25
4.4 Programma GHOR	26
4.5 Programma GMC	27
4.6 Programma Incidentbestrijding Brandweer	28
4.7 Programma Bedrijfsvoering	29
4.8 Meerjarenperspectief	31
Bijlagen	33
Bijlage 1: Risicoprofiel (samenvatting geactualiseerd risicoprofiel)	34
Bijlage 2: Gemeentelijke Kaders	39
Bijlage 3: Operationele prestaties	50
Bijlage 4: Niet wettelijke adviestaak	52
Bijlage 5: Overzicht afstemming beleidsplan	53
Verwijzingen	54
1 Dekkingsplan Brandweer Brabant-Noord	
2 Multi opleiding-, trainings- en oefenbeleidsplan VRBN 2015-2019	
3 Crisisplan VRBN 2014	
4 Beleidsplan Risicocommunicatie VRBN 2015	
5 Beleidsplan "Programma" Bevolkingszorg VRBN 2015 - 2018	
6 Actualisatie Regionaal Risicoprofiel VRBN 2015	

Vooraf

Voor u ligt het beleidsplan van de Veiligheidsregio Brabant-Noord voor de jaren 2016 tot en met 2019. Dit plan maakt de doelen en inspanningen van de Veiligheidsregio expliciet voor het bestuur en daarmee ook beschikbaar voor de individuele gemeenten en partnerorganisaties. Doel van dit beleidsplan is tevens inzichtelijk te maken wat de samenhang is tussen de plannen van de verschillende diensten binnen de veiligheidsregio.

De Veiligheidsregio Brabant-Noord staat de komende jaren voor het verkleinen van risico's en het beperken van leed en schade bij incidenten, maar ook het bevorderen van maatschappelijke participatie en zelfredzaamheid van de burger. Zij realiseert dit door het bieden van adequate hulp en het samenwerken met alle bij de veiligheid en hulpverlening betrokken partijen. In dit beleidsplan is deze maatschappelijke opdracht van de veiligheidsregio vertaald naar zes verbindende thema's voor de komende jaren.

De veiligheidsregio gaat de komende beleidsperiode met dit plan nadrukkelijker inzetten op het verhogen van het maatschappelijk rendement. Tot 2015 lag de nadruk op slimmer samenwerken om daarmee te kunnen voldoen aan de nieuwe financiële kaders. Vanaf 2015 wordt de samenwerking óók gericht op het verhogen van het maatschappelijk rendement. Daarmee wordt bedoeld dat de inspanningen nog meer gericht worden op de daadwerkelijke bijdrage aan de veiligheidssituatie in de regio en de betrokkenheid van de burger.

De veiligheidsregio realiseert zich terdege dat er vele factoren van invloed kunnen zijn op de veiligheidssituatie in de regio. Toch worden deze doelstellingen als richtinggevend benoemd voor alle inspanningen in de komende jaren; zowel van de veiligheidsregio als ook in de samenwerking met partners. Samen staan wij immers voor de veiligheid van de burgers in Brabant-Noord!

Samenvatting

De Veiligheidsregio Brabant-Noord gaat de komende vier jaar beleid uitvoeren op grond van zes 'verbindende thema's'. De thema's zijn geworteld in elf kaders die gemeenten hebben ontwikkeld, in het risicoprofiel van de veiligheidsregio en in de strategische agenda's van externe landelijke partners.

De Veiligheidsregio Brabant-Noord heeft in mei 2015 het Ontwerpbeleidsplan 2016-2019 afgerond. De burgemeesters van de negentien gemeenten in deze regio bespreken dit plan vervolgens met hun gemeenteraad. In november (2015) zal het algemeen bestuur van de veiligheidsregio het beleidsplan definitief vaststellen.

Mozaïekbeleid

Omdat de Veiligheidsregio Brabant-Noord een netwerkorganisatie is met ongeveer dertig 'vaste interne partners' (exacte aantal is afhankelijk van het onderwerp dat op de agenda staat) en een flink aantal 'losse externe partners' in de vorm van landelijke overlegorganen en instituten op het gebied van veiligheidsrisico's, komen er van alle kanten bijdragen van betrokken organisaties die hun beleid willen laten doorsijpelen in de veiligheidsregio. Dat drukt zijn stempel op de beleidsvorming en het uiteindelijke beleid: het beleid lijkt niet zozeer op een afgeschoten pijl die het doel treft, maar eerder op een mozaïek van tegeltjes dat wordt gelegd en langzaam maar zeker steeds meer vorm krijgt.

De veiligheidsregio

In de Veiligheidsregio Brabant-Noord werken de partners samen op het gebied van brandweerzorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing, geneeskundige hulpverlening en veiligheid. In Brabant-Noord wonen 650.000 inwoners op 1.333 vierkante kilometer. Het is een deels stedelijk, deels agrarisch gebied met rivierenlandschap, bos en duinen. Onder andere de spoorwegen, snelwegen en waterwegen die de regio doorkruisen zorgen voor veiligheidsrisico's.

In drie stappen naar een beleidsplan

De veiligheidsregio heeft het beleidsplan in drie stappen gemaakt: (1) ze heeft de bijdrage van gemeentelijke partners, namelijk elf gemeentelijke kaders, en de bijdrage van andere partners, namelijk de strategische agenda's, verwerkt in haar beleidsplan; daarnaast heeft ze wettelijk verplichte onderdelen, zoals het risicoprofiel, opgenomen; (2) uit deze bijdragen en wettelijke verplichtingen heeft de veiligheidsregio zes 'verbindende thema's' gedestilleerd die de maatschappelijke opdracht aan de veiligheidsregio vormen; (3) ze heeft deze opdracht uitgewerkt in zeven programma's.

De organisatie is op orde. En nu verder ...

Het vorige en eerste beleidsplan (2012-2015) van de Veiligheidsregio Brabant-Noord diende vooral om de eigen organisatie op orde te brengen en aan alle normen te voldoen. Dat is nu gebeurd: de juiste mensen en middelen bevinden zich op de juiste plek binnen de organisatie, de normen worden nageleefd. Nu is het tijd om verder te gaan, het roer te wenden en de band met de buitenwereld te verstevigen. De eerste stap daarin is met dit beleidsplan gezet doordat de gemeenteraden meegedaan hebben met het ontwikkelen van het beleidsplan.

Hoe? Natuurlijk kunnen gemeenteraden hun bestuurders ter verantwoording roepen voor de inbreng van die bestuurders in de veiligheidsregio. Dat vinden raden doorgaans echter een te beperkte rol. Daarom hebben de gemeenteraden in Brabant-Noord het initiatief genomen om een extra instrument te ontwikkelen: ze hebben gezamenlijk elf gemeentelijke kaders vastgesteld. Met deze kaders kunnen ze vooraf het beleid van de veiligheidsregio sturen, kunnen ze tijdens de planfase toetsen of de veiligheidsregio de uitgestippelde beleidslijn volgt, en kunnen ze achteraf controleren of de beleidsdoelen zijn behaald. Dit experiment om gemeenteraden meer bij de veiligheidsregio te betrekken is uniek in Nederland.

Elf gemeentelijke kaders

Met de elf gemeentelijke kaders maken de gemeenten duidelijk wat ze van de veiligheidsregio verwachten en waar deze zich op moet richten. Allereerst willen de gemeenten minder slachtoffers. Dat kan door brandveilig leven, wat bewustwording en zelfredzaamheid vergroot en door integrale handhaving. Dat laatste kan met behulp van risicoprofielen, waarbij risicocommunicatie de burger vertelt hoe met risico's om te gaan. Is er toch een calamiteit dan volgt rampenbestrijding en crisisbeheersing. Daarbij willen de gemeenten dat inzet van burger- en professionele netwerken mogelijk is bij incidenten, rampen en crises en dat de veiligheidsregio gemeenten adviezen over veiligheidsrisico's en maatregelen geeft. Met brandweervrijwilligers zorgt de veiligheidsregio voor lokale wortels en met solidariteit behoudt de veiligheidsregio een stevige bodem; komende tijd maakt de historisch gegroeide verdeling van kosten plaats voor een rechtvaardiger omslagsysteem. In dit hele proces zorgt de veiligheidsregio ervoor de goede informatie te halen bij en te brengen naar de gemeenteraden.

Externe partners

Ook de externe partners hebben met landelijke visies, strategische agenda's en managementraden hun stempel op het beleidsplan gedrukt. Voor crisisbeheersing en rampenbestrijding zijn de thema's waterveiligheid en continuïteit van de samenleving komen bovendrijven. In Brabant-Noord speelt waterveiligheid een rol, bijvoorbeeld met hoogwaterscenario's voor de Maas, de Aa en de Dommel; continuïteit van de samenleving doelt op zaken die de samenleving ontregelen als ze uitvallen, zoals drinkwater, elektriciteit en internet. Naast deze prioriteiten voor crisisbeheersing en rampenbestrijding zijn er prioriteiten in de samenwerking (bijvoorbeeld met het ministerie van Defensie), in afstemming (bijvoorbeeld bij geneeskundige hulpverlening) en in schaalvergroting (door schaalvergroting krijgt de veiligheidsregio er taken bij van sommige organisaties en verdwijnen taken naar andere organisaties; daarop anticiperen is noodzakelijk om het werk goed te blijven doen).

Actueel risicoprofiel

De Veiligheidsregio Brabant-Noord heeft in haar beleidsplan niet alleen de inbreng van partners verwerkt, maar ook het actueel risicoprofiel. Uit de actualisatie van het risicoprofiel, die dit jaar (2015) is gemaakt, blijkt dat er geen nieuwe risico's zijn bijgekomen. Wel zijn vanwege aandacht door bestuur en politiek, en vanwege ontwikkelingen en beleid rond risico's vijf prioritaire risico's aangewezen: (1) overstroming, (2) natuurbrand, (3) brand in gebouw met verminderd zelfredzame personen, (4) paniek in menigten en (5) ongeval tijdens vervoer over spoor. Deze risico's krijgen in de beleidsperiode 2016-2019 meer aandacht zodat alle partners beter zijn voorbereid als een risico actueel wordt.

Zes verbindende thema's

De inbreng van de partners en de wettelijke verplichtingen zijn vertaald in zes verbindende thema's. Allereerst moet de veiligheidsregio de organisatie duurzaam maken en houden: het **consolideren en continueren** van de dienstverlening. De samenleving verwacht namelijk dat de veiligheidsregio dag en nacht klaarstaat om op te treden bij incidenten, rampen en crises. Dat vereist **schaalvergroting**, wat grote invloed heeft op de taakuitvoering: lokale

standaarden en regelingen maken plaats voor landelijke varianten. Uiteindelijk kan de veiligheidsregio alleen beter werk leveren voor minder kosten via **samenwerking** met haar partners. Op die manier kan ze expertise en uitvoeringskracht bundelen en het contact met de maatschappij verbeteren. Ook samenwerking met burgers, instellingen en bedrijven (**de participatiemaatschappij**) hoort daarbij. Zo trekken burgers bijvoorbeeld aan de bel als er over risico's van bedrijven wordt gesproken. Dat laatste leidt tot meer preventie, ofwel **focus op de voorkant** (bijvoorbeeld: een brandmelder is belangrijker dan een brandblusser, want gebouwgebruikers moeten allereerst weten dat er een brand is, pas daarna kunnen ze de brand blussen). Met name voor de laatste twee punten is het noodzakelijk om te **verbinden en te communiceren**.

Zeven uitvoeringsprogramma's

De Veiligheidsregio Brabant-Noord heeft haar beleidsdoelen vertaald naar zeven programma's die ze komende vier jaar gaat uitvoeren: (1) risicobeheersing, (2) crisisbeheersing en rampenbestrijding, (3) bevolkingszorg, (4) Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR), (5) Gemeenschappelijk Meldcentrum (GMC), (6) incidentbestrijding brandweer, (7) bedrijfsvoering. Het beleidsplan geeft voor elk programma aan waar de lat ligt - wat wil de veiligheidsregio bereiken? - en met welke aanpak de veiligheidsregio het gaat klaarspelen om over de lat te springen.

1. Inleiding

Het bestuur van de Veiligheidsregio Brabant-Noord verantwoordt met dit beleidsplan haar inspanningen om inhoud te geven aan de wettelijke verplichtingen voor het in stand houden van de veiligheidsregio. Met dit plan communiceert het bestuur van de veiligheidsregio naar de gemeenteraden, de minister van Veiligheid en Justitie, de burgers en overige partners over maatregelen die betrekking hebben op de fysieke veiligheid.

1.1 Veiligheidsregio Brabant-Noord

De Veiligheidsregio Brabant-Noord is een samenwerkingsverband op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen, Wet publieke gezondheid en de Wet veiligheidsregio's. In dit samenwerkingsverband werken negentien gemeenten (Bernheze, Boekel, Boxmeer, Boxtel, Cuijk, Grave, Haaren, Heusden, Landerd, Mill en Sint-Hubert, Oss, Schijndel, 's-Hertogenbosch, Sint-Anthonis, Sint-Michielsgestel, Sint-Oedenrode, Uden, Veghel, Vught) en de parate hulpverleningsdiensten nauw samen ten aanzien van hun taken op het terrein van brandweerzorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing, geneeskundige hulpverlening en handhaving van openbare orde en veiligheid. De regio telt ongeveer 650.000 inwoners en omvat 1.304 km² land en 29 km² water. De bevolkingsdichtheid is gemiddeld 492 per km² en varieert van 199 per km² (Sint-Anthonis) tot 1.681 per km² ('s-Hertogenbosch). Het gebied kenmerkt zich door de aanwezigheid van zowel agrarisch als stedelijk gebied, rivierenlandschap, bos- en duingebieden. De nationale en internationale transportassen (spoor- en autosnelwegen en waterwegen) tussen Noord- en Zuid-Nederland, richting de randstad, Duitsland en België hebben een belangrijke invloed op de veiligheidsrisico's voor de inwoners in het gebied. Ook stedelijk-economische ontwikkelingen, de aanwezigheid van natuurgebieden en de ligging van de regio aan de Maas zijn bepalend voor de veiligheidsrisico's.

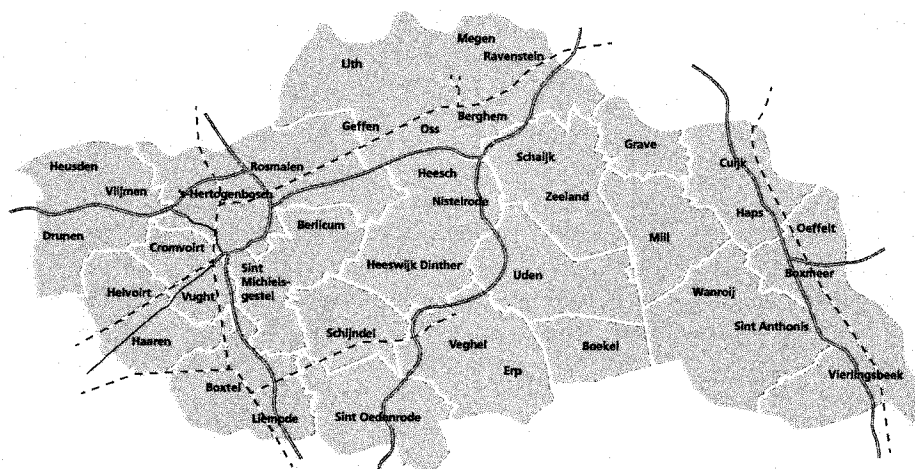

(foto Veiligheidsregio)

Teambuilding door Defensie

Crisisbeheersing is samenwerken tussen mensen van verschillende organisaties en achtergronden. In het heetst van de strijd moeten ze als een geoliede machine samen aan de slag. Om dit te kunnen doen wordt jaarlijks een meerdaagse oefening gehouden waar alle spelers in het veld aan deelnemen. Alle partijen nemen een deel van de oefening voor hun rekening. Defensie leverde een bijdrage aan het onderdeel teamleren. Vooral het ervaren van de kracht van samenwerken tijdens de praktijkoefeningen zorgde voor vergroting van het lerend vermogen en een nieuwe kijk op samenwerking.

Veiligheidsregio Brabant-Noord

De veiligheidsregio kent interne en externe partners. De interne partners hebben een vertegenwoordiging in de veiligheidsdirectie en het bestuur en bestaan uit 19 gemeenten (inclusief bevolkingszorg), brandweer, politie, GHOR, Gemeenschappelijk MeldCentrum (GMC), defensie, twee waterschappen en het openbaar ministerie (als agenda-lid). Als externe partners worden alle overige netwerk- en ketenpartners beschouwd.

10

1.2 De weg naar een nieuw beleidsplan

Het Regionaal Beleidsplan 2016-2019 is in drie stappen tot stand gekomen. De wettelijk verplichte onderdelen, zoals het risicoprofiel, zijn geduid en als input voor het beleidsplan aangemerkt. Daarnaast zijn alle maatschappelijke partners gevraagd hun speerpunten kenbaar te maken. De gemeenteraden hebben in gezamenlijkheid gemeentelijke kaders voor de veiligheidsregio en brandweer ontwikkeld. De hulpverlenende partners hebben landelijk strategische agenda's aangevuld met regionale of lokale speerpunten. Vervolgens zijn hieruit de verbindende thema's herleid tot een maatschappelijke opdracht voor de veiligheidsregio Brabant-Noord. Als derde stap is de maatschappelijke opdracht in verschillende programma's uitgewerkt. De herkenbaarheid en samenhang van het regionaal beleidsplan komt hierdoor duidelijk in de jaarplannen, programmabegroting en jaarverantwoordingen terug.

1.3 Leeswijzer

De hoofdstukken 1 en 2 gaan over het ophalen van de maatschappelijke opdracht bij de burgers, partijen binnen de veiligheidsregio en uit de strategische agenda's van landelijke samenwerkingsverbanden. In hoofdstuk 3 worden na de omgevingsanalyse centrale beleidsthema's belegd voor de veiligheidsregio. Deze komen als rode draad terug in de verschillende uitvoeringsprogramma's in hoofdstuk 4. Voor de lezers die meer oriënterend willen lezen zijn drie onderdelen toegevoegd. Ten eerste is hieronder aangegeven waar de gemeentelijke kaders terug komen in dit beleidsplan. In Hoofdstuk 4 wordt aan het eind van ieder programma aangegeven hoe het programma bijdraagt aan de 6 centrale beleidsthema's en

(foto Veiligheidsregio)

Verhogen zelfredzaamheid ouderen

Onder de kreet "broodje brandweer" hebben honderden zelfstandig wonende ouderen een brandweerkazerne bezocht. Tijdens een lunch gingen brandweermannen en -vrouwen met hun in gesprek over de brandveiligheid van hun eigen woning. Met praktische tips en antwoord op al hun vragen gingen de ouderen naar huis. Ze zijn nu in staat om hun eigen omgeving brandveiliger te maken.

tenslotte is aan het eind hiervan een meerjarenperspectief van alle beleidsvoornemens uit de verschillende programma's opgenomen. Hiermee is in een oogopzicht zichtbaar waaruit het totaal aan beleidsvoornemens van de veiligheidsregio bestaat.

De Wet veiligheidsregio's geeft aan welke onderwerpen onderdeel moeten vormen van het beleidsplan. Tal van documenten zijn eerder vastgesteld. Naar deze documenten (zoals het Beleidsplan Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen en het Dekkingsplan Brandweer) wordt verwezen. De overige verplichte onderdelen zijn integraal opgenomen in de programma's (zoals informatiemanagement in het programma Crisisbeheersing en Rampenbestrijding en Kwaliteitszorg in het programma Bedrijfsvoering) of vormen onderdeel van de bijlagen. De capaciteitanalyse is als een kort actueel overzicht weergegeven.

Aan de Gemeentelijke Kaders wordt door de veiligheidsregio in de uitvoerende programma's vorm gegeven. In het onderstaande kader is aangegeven waar deze uitgewerkt zijn:

Gemeentelijk kader:		In het beleidsplan opgenomen bij het programma:
Kader 1	Minder slachtoffers	Programma Risicobeheersing Programma Bevolkingszorg Programma GHOR
Kader 2	Brandveilig leven	Programma Risicobeheersing Programma GHOR
Kader 3	Integrale handhavingsplannen	Programma Risicobeheersing
Kader 4	Reële Risicoprofielen	Programma Crisisbeheersing
Kader 5	Risicocommunicatie	Programma Crisisbeheersing Programma Risicobeheersing
Kader 6	Rampbestrijding en crisisbeheersing	Programma Crisisbeheersing
Kader 7	Inzet Gezondheidsdomein	Programma GHOR
Kader 8	Advisering Veiligheidsregio	Programma Risicobeheersing
Kader 9	Lokale inbedding brandweezorg	Programma Incidentbestrijding
Kader 10	Solidariteit	Programma Bedrijfsvoering Programma Incidentbestrijding
Kader 11	Communicatie VR-gemeenteraden	Programma Bedrijfsvoering Programma Crisisbeheersing

2. De maatschappelijke opdracht

De maatschappelijke opdracht van de veiligheidsregio wordt gevormd uit drie onderdelen. Ten eerste geven de gemeenteraden richting aan het regionale beleid door met 11 gemeentelijke kaders de doelen van de veiligheidsregio en de brandweer aan te geven. Ten tweede hebben alle partners hun eigen (soms landelijke) veiligheidsagenda. Ten derde vormt het regionaal risicoprofiel, aangevuld met gemeentelijke aandachtspunten voor lokale risico's, input.

2.1 Gemeentelijke Kaders Veiligheidsregio Brabant-Noord 'Wensen van de burgers'

Nieuwe tijdgeest

Na vier jaar regionalisatie op basis van het Regionaal Beleidsplan 2012-2014 staat de organisatie van de Veiligheidsregio Brabant-Noord. De organisatie is op "orde". Het borgen van kwaliteit en het optimaliseren van prestaties blijft natuurlijk inherent aan het (dagelijkse) werk van de veiligheidsregio. Het operationele, het handhaven van de "plan do check act" mentaliteit van de organisatie blijft belangrijk. Het is nu tijd om de organisatie van binnen naar buiten te keren; van intern naar meer extern gericht.

Wat willen de raden als verlengstuk van onze burgers?

Deze maatschappelijke opdracht ligt besloten in de gemeentelijke kaders: meer preventie, hoe te helpen bij meer zelfredzaamheid en meer verantwoordelijkheid voor de burger en zorgplicht voor bedrijven, meer maatschappelijke participatie, betere communicatie, beter samenwerken en integraal (mee)denken en adviseren. De mensen helpen, helpen om brand te voorkomen in plaats van alleen maar blussen om het vuur uit te krijgen.

Betrokkenheid van de raden

De veiligheidsregio is een wettelijke verplichte gemeenschappelijke regeling (GR) waarin de 19 gemeenten in Brabant-Noord hun taken op het gebied van rampenbestrijding, crisisbeheersing en brandweezorg hebben ondergebracht. Er is sprake van verlengd lokaal bestuur. De taken en bevoegdheden zijn overgeheveld van lokale naar regionale schaal. De veiligheidsregio is een zelfstandige publiekrechtelijke rechtspersoon, maar valt wel onder verantwoordelijkheid van de gemeenten. Gemeenteraden hebben ten opzichte van de GR sturende taken, zoals inbreng leveren in de begroting in de vorm van een zienswijze en de eigen gemeentebegroting voorzien van de nodige financiële middelen voor de GR. Daarnaast hebben zij een controlerende taak. Gemeenteraden kunnen hun college en bestuurder in de GR ter verantwoording roepen voor hun inbreng in het bestuur van de GR. Gemeenteraden hebben in de regel moeite met deze beperkte rol. Uiteindelijk is de veiligheid van inwoners wel een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Ook de wetgever heeft dit bij de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's in 2013 gesignaleerd en heeft aangegeven dat de betrokkenheid van gemeenteraden bij de veiligheidsregio moet worden vergroot.

Ontwikkeling van gemeentelijke kaders voor de veiligheidsregio

Daarom is in de Veiligheidsregio Brabant-Noord vanuit de gemeenten het initiatief genomen om een instrument te ontwikkelen dat de betrokkenheid van de raden vergroot. Er is een set van uitspraken (kaders) geformuleerd waarmee richting gegeven kan worden aan het beleid

van de veiligheidsregio. Dit is het resultaat van een uniek experiment binnen de Nederlandse overheid. Nergens anders is het nadrukkelijk betrekken van de gemeenteraden op deze manier ingevuld.

De gemeentelijke kaders kunnen worden gezien als:

- Gezamenlijke uitgangspunten van de 19 gemeenteraden voor de regionale taak van de veiligheidsregio.
- Een stuurmiddel voor de gemeenteraden. De kaders kunnen worden gezien als een boodschap aan de gemeentelijke vertegenwoordiger in het bestuur van de veiligheidsregio, waarin de uitgangspunten van de gemeenteraad liggen besloten.
- Een toetsingskader voor de beoordeling van (concept-)documenten die de veiligheidsregio aan de gemeenteraden voorleggen.

De 11 gemeentelijke kaders in samenhang

De gemeenteraden presenteren deze kaders als een soort spoorboekje: welke stations moeten we aandoen om ons einddoel, minder slachtoffers, te bereiken. Dit einddoel is ons eerste kader (1), te bereiken door een brandveiliger leven, ons tweede kader (2). Het leven brandveiliger maken door bewustwording en zelfredzaamheid te vergroten en hierop toe te zien met handhavingssystemen, waarin de veiligheidsregio en gemeenten samenwerken (3). Er wordt ingezet op reële risicoprofielen, die per gemeente kunnen worden verbijzonderd (4) en met bewoners wordt gecommuniceerd over hoe gevaren te vermijden en over wat men zelf kan doen (5). Ook bij rampen en crises. De VR zorgt voor goed opgeleide hulpverleners bij rampen en crises (6) en coördineert de voorbereiding door relevante partners (nutsbedrijven, defensie etc.).

De GHOR regelt de inzet van netwerken van burgers en zorgprofessionals in een wereld die verandert en waarbij de zelfredzaamheid in thuisituaties steeds belangrijker wordt (7). In hun advisering denkt de VR mee met de gemeenten in een integrale afweging van belangen (8) en zorgt ervoor dat de lokale verwevenheid van de brandweervrijwilligers met de lokale samenleving in stand blijft (9). De financiering van de VR door de gemeenten verschuift met de jaren naar een bijdrage gebaseerd op solidariteit en objectieve maatstaven (10) en een verbeterde communicatie en informatieverstrekking door de VR gaat een bijdrage leveren aan het vergroten van de betrokkenheid van de raden (11).

2.2 Wensen van (landelijke) partners in beeld

Het bestrijden van grootschalige incidenten is georganiseerd in een netwerkstructuur met veel partijen. Deze opereren op verschillende schaalgroottes en hebben een eigen organisatie, financiering en bestuur. Via landelijke visies, strategische agenda's en managementraden uiten de landelijke partners hun wensen aan de veiligheidsregio's. De belangrijkste strategische agenda's van het Veiligheidsberaad (Versterking veiligheidsregio's), Ministerie van Veiligheid en Justitie (gezamenlijke prioriteiten met Veiligheidsberaad), de Raad van Brandweercommandanten, de GGD/ GHOR Nederland (Verenigingsagenda), Nationale Politie en wensen van partners (bijvoorbeeld het Deltaplan van de Unie van Waterschappen) worden in de onderstaande paragraaf aangegeven en vormen input voor de centrale thema's in dit beleidsplan.

Prioriteiten ten aanzien van crisisbeheersing en rampenbestrijding

In de diverse landelijke strategische agenda's wordt aandacht gevraagd voor drie thema's:

- Waterveiligheid;
- Nucleaire veiligheid;
- Continuïteit van de samenleving.

Waterveiligheid is relevant in onze regio. Denk aan scenario's als hoogwater in de rivieren Maas, Aa en Dommel en risico's die ontstaan als gevolg van extreme neerslag. Nucleaire

veiligheid is gericht op kerncentrales die niet in onze regio aanwezig zijn, maar de regio kan wel te maken krijgen met de effecten van nucleaire- of radiologische incidenten. Tenslotte wordt op landelijk niveau aandacht gevraagd voor de continuïteit van de samenleving. In de huidige samenleving zijn wij kwetsbaar wanneer internet, elektriciteit en drinkwater niet beschikbaar zijn. Ook een snelle en mondiale verspreiding van een infectieziekte kan de continuïteit van de samenleving ernstig ontregelen.

Prioriteiten in de samenwerking (samen sterk)

Voor een drietal onderwerpen wordt landelijk om extra investeringen gevraagd voor doorontwikkeling. Voor de positionering van gemeentelijke rol bij rampen en crisis is in de Veiligheidsregio Brabant-Noord een zelfstandig programma "Bevolkingszorg" ontwikkeld. Bevolkingszorg (de gemeentelijke taak binnen de rampenbestrijding en crisesbeheersing) is ingebed in de regionale crisisorganisatie. Landelijk wordt ingezet op het versterken van de civiel-militaire samenwerking. Defensie hecht eraan om een gelijkwaardige en betrouwbare veiligheidspartner te zijn, niet alleen in de "warme" fase, maar ook in de "koude" fase. In de veiligheidsregio wordt al langdurig met defensie samengewerkt, onder andere vanwege de aanwezigheid van Vliegbasis Volkel en de verschillende militaire complexen van het OTC-Genie (Reek, Hedel en Vught). Vrij recent is daar de huisvesting van het Nationale Trainingscentrum CBRN (voor rampen, maar ook voor terreur) in Vught bijgekomen. Defensie heeft als partner een vaste plaats in de veiligheidsregio. Op het gebied van gezondheidszorg wordt ook nadrukkelijk de samenwerking gezocht met alle partners binnen de veiligheidsregio. Een samenhangend en inzetbaar netwerk van verschillende gezondheidsorganisaties bij rampen en crises is noodzakelijk, van lokale huisarts tot internationaal calamiteitenhospitaal.

Prioriteiten in de afstemming/uniformiteit

Kwaliteitszorg en onderlinge vergelijkbaarheid van veiligheidsregio's is een landelijk thema. Dit komt voort uit de Wet veiligheidsregio's. In Brabant-Noord wordt kwaliteitszorg gebruikt ter ondersteuning van het verbeteren van de dagelijkse bedrijfsvoering. De onderlinge vergelijkbaarheid is landelijk in ontwikkeling. Wat betreft de organisaties die gezamenlijk de geneeskundige hulpverlening bij rampen en crises vormen, streven we eveneens een identiek kwaliteitsniveau na. De GHOR heeft hierin een adviserende en stimulerende rol richting de geneeskundige partners. De brandweerzorg in Nederland kent een zeer sterke tendens om op landelijk niveau afstemming en uniformiteit na te streven. De veiligheidsregio participeert in de ontwikkeling van de landelijke uniformiteit en sluit aan bij landelijke werkwijzen. De waterkolom vraagt extra aandacht voor uniformiteit bij afspraken tussen veiligheidsregio's, bijvoorbeeld door regiogrensoverschrijdende incidenten bij hoogwater.

Prioriteiten in de schaalvergroting

Bij meerdere partners die in de veiligheidsregio samenwerken speelt het vraagstuk van schaalvergroting. De vorming van de Nationale Politie en het tot stand komen van een Landelijke Meldkamerorganisatie zijn sprekende voorbeelden. Op interregionale schaal ontstaat ook steeds meer samenwerking zoals tussen GHOR Brabant-Noord, GHOR Midden- en West-Brabant en de beide GGD-en in deze regio's. Ook werken de drie Brabantse veiligheidsregio's samen op basis van gezamenlijke uitvoeringsprogramma's op het gebied van crisesbeheersing en rampenbestrijding. De veiligheidsregio anticipeert op deze samenwerkingsverbanden.

2.3 Actueel Risicoprofiel

Elke veiligheidsregio moet beschikken over een risicoprofiel dat aangeeft op welke regionale risico's een veiligheidsregio zich moet voorbereiden. In de Veiligheidsregio Brabant-Noord is het risicoprofiel in 2011 vastgesteld. In 2015 is een update van het risicoprofiel gemaakt en daarbij is gekeken naar alle wijzigingen bij de 18 ramptypen voor de regio. In bijlage 1 is de samenvatting hiervan opgenomen. Naar het volledige geactualiseerde risicoprofiel 2015 wordt verwezen. De gemeenteraden hebben hun zienswijze op het regionaal risicoprofiel gegeven en het bestuur van de veiligheidsregio heeft het nieuwe, geactualiseerde risicoprofiel vastgesteld.

Geen nieuwe risico's

Volgens de Veiligheidsregio Brabant-Noord zijn er de afgelopen vier jaar geen nieuwe risico's bijgekomen of afgevallen. De maatgevende scenario's van alle risico's zijn gelijk gebleven. In een aantal gevallen worden calamiteiten weliswaar meer of minder waarschijnlijk of wordt de impact groter of kleiner. Vanuit het oogpunt van risicobeoordeling zijn deze wijzigingen op dit moment echter marginaal. Lokaal kunnen er wel grote verschillen optreden in relatie tot het verleden. Zo wordt het vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor geïntensiveerd op het traject Boxtel- Vught- 's-Hertogenbosch. Voor de voorbereiding op het maatgevend scenario heeft dit echter geen gevolgen. Wel wordt de veiligheidsregio goed betrokken bij deze intensivering op het spoor zodat geanticipeerd kan worden op de wijzigingen.

Vijf prioritaire risico's vragen meer aandacht

De veiligheidsregio heeft in de Actualisatie Risicoprofiel 2014 risico's aangewezen die extra aandacht verdienen. Daarbij is gekeken voor welke risico's bestuur en politiek veel aandacht hebben, rondom welke risico's sprake is van (landelijke) ontwikkelingen en of nieuw beleid nodig is om een risico op een acceptabel niveau te houden. Op basis van deze criteria heeft de veiligheidsregio uit de 18 risico's in het Regionaal Risicoprofiel vier prioritaire risico's aangewezen. Het Algemeen Bestuur heeft naar aanleiding van de consultatie van de gemeenteraden hier nog een 5e prioritair risico aan toegevoegd: Ongevallen tijdens vervoer over spoor. Deze vormen input voor de beleidsuitvoering in het beleidsplan.

De vijf prioritaire risico's:

1. *Overstroming*, vanwege de landelijke ontwikkelingen in veiligheidsnormen die de waarschijnlijkheid en het effect van overstroming beïnvloeden. In de toekomst zal het maatgevende scenario voor overstromingen veranderen: dijkverhoging en -versteviging verkleint namelijk de kans op het doorbreken van een dijk. Omdat de dijk hoger is, zit er echter meer water achter. Op het moment dat de dijk toch doorbreekt, zal daardoor meer water vrijkomen wat de impact vergroot. De Waterschappen zijn leidend op dit thema en zullen hiervoor extra aandacht gaan vragen bij o.a. het project Water & Evacuatie, het bijbehorende informatiemanagement, de afgesloten convenanten en de uniformiteit van afspraken tussen de verschillende veiligheidsregio's.

2. *Natuurbrand*, vanwege een aantal grote natuurbranden die afgelopen jaren buiten deze regio heeft gewoed. Daarom heeft de Commissaris van de Koning de Brabantse veiligheidsregio's verzocht hier aandacht aan te besteden. De Veiligheidsregio Brabant-Noord telt vijf natuurgebieden waar een natuurbrand kan uitbreken. De veiligheidsregio doet mee met de landelijke werkgroepen en onderzoeken op dit gebied.

3. *Brand in gebouw met verminderd zelfredzame personen*, omdat zorgtehuizen en verpleeghuizen steeds groter worden, er steeds minder budget is en omdat nog onbekend is of ontwikkelingen in het zorgstelsel de veiligheidsrisico's vergroten. Ontruimen in de nacht is nu al lastig maar zal door de ontwikkelingen in de zorg steeds moeilijker worden. Instellingen en bedrijven hebben zelf de verantwoordelijkheid om snel te ontruimen. De veiligheidsregio draagt hiervoor geen verantwoordelijkheid. De veiligheidsregio wil onderzoeken welke invloed de hervormingen van het zorgstelsel hebben op de veiligheid van mensen die niet zelfredzaam zijn en de bewustwording over een goede voorbereiding op snel ontruimen vergroten.

4. *Paniek in menigten*, omdat bij een aantal grootschalige evenementen buiten de regio incidenten zijn geweest en sprake is van meer, langdurigere en grotere evenementen. Om dit risico voldoende af te dekken wordt op regionale schaal de bewustwording en het evenementenbeleid verbeterd.

5. *Ongevallen tijdens vervoer over spoor*, omdat het vervoer van gevaarlijke stoffen op het spoor gaat toenemen en het spoortracé aangepast moet worden, moet meer aandacht gegeven worden aan dit risico. Het Algemeen Bestuur heeft deze prioriteit, na consultatie van de gemeenteraden, aangewezen.

Aandacht voor de prioritaire risico's

De prioritaire risico's krijgen in de beleidsperiode 2015-2019 meer aandacht zodat alle partners beter voorbereid zijn als een risico actueel wordt. De verantwoordelijkheden liggen gespreid en daarom is een verdeling gemaakt tussen de partijen die de komende jaren de trekkersrol in de voorbereiding op deze risico's gaan vervullen en die direct betrokken zijn.

Prioritair risico:	Brand-weer	GHOR	Politie	Gemeente	Water-schappen	Natuur-beheerders
Overstroming	B	B	B	B	T	
Natuurbrand	T	B		B		B
Brand in gebouw met verminderd zelfredzame personen	B	T		B		
Paniek in menigten bij evenementen	B	B	B	T		
Ongevallen tijdens vervoer over spoor	T			B		

Aandacht voor prioritaire risico's: T=Trekkersrol, B=betrokken partij

3. Verbindende (beleids-)thema's

In hoofdstuk 2 is beschreven welke maatschappelijke opdrachten interne en externe partijen aan de veiligheidsregio meegeven. Deze wensen, eisen en behoeften vertalen zich naar de volgende thema's:

1. Consolideren en continueren
2. Schaalvergroting
3. Samenwerken
4. Participatiemaatschappij
5. Focus op de voorkant
6. Verbinden en communiceren

De programma's van de veiligheidsregio werken we in de komende 4 jaar uit op basis van deze thema's en conform het volgende "spoorboekje":

De samenleving verwacht van de veiligheidsregio dat de organisatie op ieder moment van de dag paraat is om op te treden bij incidenten, rampen en crises. Dit eist op de eerste plaats continuïteit in de dienstverlening. Daarvoor is het nodig de organisatie duurzaam te maken en te houden (consolideren) **(thema 1)**. En dit in een tijd dat budgetten onder druk staan. Het gevolg hiervan is ook dat landelijk sprake is van schaalvergroting **(thema 2)**. Uit het oogpunt van kwaliteitsverbetering maar ook uit kostenoverwegingen (LMO, politie, opleidingstrajecten etc.). De veiligheidsregio moet hierop anticiperen door op een andere manier met netwerkpartners samen te werken **(thema 3)**. Samenwerken met burgers, instellingen en bedrijven: de participatiemaatschappij **(thema 4)**; ook een landelijke ontwikkeling. Dit betekent dat de veiligheidsregio steeds meer prioriteit moet geven aan het stimuleren van bewustwording en zelfredzaamheid van burgers, instellingen en bedrijven. Meer doen aan preventie en dus een grotere focus op de voorkant **(thema 5)**. Dit vergt tevens een kwalitatieve en capacitaire inspanning in het verbinden van partijen en in het communiceren met doelgroepen **(thema 6)**. Ook in de richting van de 19 gemeenteraden, die hun betrokkenheid bij de veiligheidsregio willen vergroten en willen borgen.

(foto Veiligheidsregio)

Hulp aan andere regio's

In de afgelopen vier jaar hebben we ieder jaar wel een andere regio geholpen om daar een crisis te bestrijden. Aan Brabant-Noord wordt met name hulp gevraagd bij de bestrijding van natuurbranden. Zo waren we in Strabechtse Heide, Schoorl, Kalmthout (België), Twente en de grote paasbrand op de Veluwe in 2014. Maar het GMC is ook een keer bijgesprongen als opvanglocatie voor de meldkamer Eindhoven toen die tijdelijk niet meer operationeel was. Zelf kregen we ook hulp toen we in de nieuwjaarsnacht van 2015 twee grote en complexe incidenten hadden en materieel tekort kwamen.

3.1 Continuïteit en consolideren

Alle partners die samenwerken in de veiligheidsregio hebben te maken met een terugloop van middelen. Na de vorming van de veiligheidsregio en de regionalisatie van de brandweerbijstand in 2011, is de afgelopen jaren een nieuwe hoofdstructuur voor de rampenbestrijding, "Het Regionaal Crisisplan", opgebouwd. Hierin is een volwaardige plaats voor de taken van bevolkingszorg (de gemeenten als actieve rampbestrijdingspartner). Defensie en de waterschappen hebben als strategische partners hun inbreng verder geprofessionaliseerd.

In de komende beleidsperiode is de koers van de veiligheidsregio gericht op het bestendigen en consolideren van het gerealiseerde beleid in een tijd waarin minder middelen beschikbaar hebben en we toch hetzelfde willen blijven doen. We behouden wat we hebben opgebouwd en continueren de dienstverlening. De beschikbare middelen en personele capaciteit worden zo effectief en efficiënt mogelijk ingezet.

Door het consolideren en continueren realiseert de veiligheidsregio de uitvoering van de (wettelijke) basistaken en draagt er zorg voor dat deze boven het wettelijke minimale niveau blijven. De veiligheidsregio is voorbereid, geoefend, klaar voor incidentbestrijding en in staat de samenleving te helpen om na een incident zich snel te herstellen.

3.2 Schaalvergroting

De verandering van de schaalgrootte waarop diensten georganiseerd zijn, is de komende beleidsperiode voor veel partijen aan de orde. De schaalvergroting is vaak een noodzaak om de continuïteit van organisaties te handhaven en toekomstbestendig te blijven. De vorming van de Nationale Politie, de opschaling van de meldkamers naar de Landelijke Meldkamer Organisatie (van 25 naar 10 meldkamers in Nederland), de Landelijke Faciliteit Rampbestrijding (LFR) en een nieuwe landelijke opleidingsstructuur voor de brandweer zijn hiervan enkele voorbeelden.

In de komende beleidsperiode anticipeert de veiligheidsregio op deze schaalvergroting. De veiligheidsregio is samenwerkingsgericht en participeert in de landelijke ontwikkelingen zodat het een goede aansluiting realiseert bij de veranderende maatschappelijke omgeving.

De schaalvergrotingen hebben een grote impact op de taakuitvoering van de veiligheidsregio. Lokale standaarden en regelingen worden vervangen door landelijke regelingen en structuren die werkbaar moeten zijn voor alle veiligheidsregio's in Nederland. Vooral de afstemming van nieuwe werkwijzen met de Landelijke Meldkamer Organisatie zijn cruciaal. Zij vormen immers de start van iedere calamiteit. Door zoveel mogelijk te participeren in de landelijke ontwikkelingen realiseert de veiligheidsregio een goede aansluiting met de nieuwe opgeschaalde organisaties en met behoud van lokale identiteit en herkenbaarheid.

3.3 Samenwerking

De veiligheidsregio is het verbindende platform waarin alle relevante partijen samenwerken om zich voor te bereiden op grote incidenten, crises en rampen. Dit zijn complexe veiligheidsvraagstukken en vragen daarom om een brede inbreng van betrokken partijen. Dat gaat verder dan de inzet van de hulpverlenende diensten en gemeenten. Expertise en uitvoeringskracht komen voort uit de gehele maatschappij. De samenwerking reikt verder dan de samenwerking met partijen in de veiligheidsregio. Interregionale en nationale samenwerking krijgt steeds meer vorm zoals tussen de veiligheidsregio's in Brabant en de samenwerking van de GHOR Brabant-Noord en GHOR Midden- en West-Brabant. Samenwer-

king resulteert uiteindelijk ook in samenwerken met burgers en bedrijven zoals in 3.4 (de participatiemaatschappij) is aangegeven.

In de komende beleidsperiode richt de veiligheidsregio zich op het intensiveren van de samenwerking met netwerkpartners, burgers en bedrijven. Door samen te werken bundelt de veiligheidsregio expertise en uitvoeringskracht en verbetert het contact met de maatschappij. De basis voor een brede maatschappelijke betrokkenheid wordt gelegd en gezamenlijk inspelen op rampen en crises wordt vanuit de netwerkorganisatie versterkt.

3.4 Participatiemaatschappij

De traditionele verhoudingen tussen burger en overheid veranderen. De komst en de invloed van social media, individualisering, de participerende en mondige burger hebben grote invloed op hetgeen we van elkaar verwachten. Ook bij het voorkomen van incidenten en het bestrijden hiervan speelt dit een rol. Burgers participeren spontaan in reddingen bij ongevallen, vangen slachtoffers op en leggen zelf contact tussen slachtoffers en het thuisfont. Ze laten zich nadrukkelijk horen bij bestuurders en beslissers als risico's van bedrijven besproken worden.

In de komende beleidsperiode streeft de veiligheidsregio een verhoging van de maatschappelijke participatie na. De veiligheidsregio gaat burgers, bedrijven en belangengroepen nadrukkelijk betrekken bij het realiseren van de doelen die we nastreven.

Wij vragen (burger)participatie in alle fases, van beleidsvoorbereiding tot incidentbestrijding en nazorg. Naast vrijwilligers en beroepsmedewerkers die in hulpverleningsorganisaties werken, vindt er tijdens incidenten als vanzelfsprekend spontane burgerhulp plaats. In de voorbereidings- en herstelfase is dat echter vooralsnog beperkt. Daar zijn vooral de professionele partijen aan zet. De inbreng van burgers en bedrijven in alle delen van de veiligheidsketen worden versterkt door de veiligheidsregio.

3.5 Focus op de voorkant

De veiligheidsregio heeft met alle partners een stevig vangnet gerealiseerd als het gaat om incidentbestrijding en de basis voor crisisbeheersing is op orde. De burger kan rekenen op hulp in noodsituaties. Vooraan in de keten is veiligheidswinst te boeken voor burgers en bedrijven. De veiligheidsregio probeert slachtoffers te voorkomen en de grootste risico's te beperken.

In de komende beleidsperiode versterkt de veiligheidsregio de focus aan de voorkant van de veiligheidsketen. Die versterking van deze focus vindt organisatie breed plaats en is specifiek te duiden met de volgende punten:

- Van regel gericht naar risico-gericht werken; de capaciteit van Risicobeheersing wordt regio breed ingezet op basis van de grootste risico's.
- Bewustwording van het leven met risico's verhogen. Door burgers en bedrijven duidelijk te maken welke risico's in hun omgeving voorkomen kan de zelfredzaamheid toenemen. Informeren en communiceren over een handelingsperspectief helpt burgers en bedrijven hun verantwoordelijkheid te nemen.
- Focus aan de voorkant betekent ook verantwoordelijk aan de voorkant. Met name bedrijven en instellingen nemen zelf de verantwoordelijkheid voor de risico's die zij dragen en voor de manier waarop zij daarmee omgaan.

3.6 Verbinden en communiceren

Met een brede participatie van burgers en bedrijven, focus aan de voorkant en het verder versterken van de veiligheidsregio als netwerkorganisatie, is het verbinden en communiceren met al deze doelgroepen cruciaal. Dit zal kwalitatief en kwantitatief een extra inspanning vragen. Het gebruik van nieuwe (en social) media speelt hierbij een belangrijke rol.

In de komende beleidsperiode richt de veiligheidsregio zich op het verbeteren van de verbinding en het contact met de maatschappelijke partners uit haar netwerk.

Hierbij wordt dan ook invulling gegeven aan de wens van de gemeenteraden om de betrokkenheid bij de gemeenschappelijke regeling te vergroten en het contact met de gemeenteraden te versterken. De 11 Gemeentelijke Kaders zijn met de 6 verbindende thema's van het beleidsplan te gebruiken als het toetsingskaden. De 7 uitvoeringsprogramma's en het meerjarenperspectief geven inzicht in de realisatie door de veiligheidsregio.

Wat te doen

Als we van burgers zelfredzaamheid verwachten moeten we ze ook snel en goed informeren en vertellen wat ze zelf kunnen doen. Bij grote incidenten zoals de brand op de Vliedberg in Vlijmen en de bosbrand in de Loonse en Drunense Duinen is voor de eerste keer gebruik gemaakt van NL-Alert. Mensen in de directe omgeving van het incident krijgen op hun mobiele telefoon informatie over wat er aan de hand is en wat ze zelf kunnen doen. Moderne communicatiemiddelen krijgen hun toepassing in de hedendaagse crisisbeheersing. NL-Alert heeft zich bewezen als een goede opvolger van de sirenes

---

(NL-Alert)

4. De uitwerking in programma's

In 7 programma's worden de activiteiten van de veiligheidsregio benoemd. Hierin wordt per uitvoerend onderdeel benoemd wat de doelstelling is die bereikt moet worden en wat daarvoor gedaan wordt. In het meerjarenperspectief in de laatste paragraaf worden de programma's geordend naar de 6 centrale thema's van de veiligheidsregio.

4.1 Programma Risicobeheersing

Risicobeheersing

De brandweer is een onafhankelijke en deskundige partner. Zij is er voor gemeenten en provincie ter ondersteuning van hun verantwoordelijkheid voor goede vergunningverlening en toezicht hierop. Beleidsadvisering over risico's aan gemeenten en de advisering ten aanzien van de meest risicovolle bedrijven betreft een autonome taak van de veiligheidsregio. Overige advisering geschiedt vanuit de rol van verlengde uitvoering voor de gemeenten.

De brandweer is er daarnaast voor de maatschappij met de opdracht om bewustwording van risico's bij burgers te bereiken, om hun zelfredzaamheid te bevorderen en om bedrijven en instellingen te ondersteunen bij hun zorgplicht voor brandveiligheid.

Brandweer Brabant-Noord / RB richt zich op de hoogste risico's binnen haar verzorgingsgebied, zonder hierbij onderscheid te maken tussen gemeenten.

Wat willen we bereiken

Primair doel: Meer focus op de voorkant

De focus binnen het programma Risicobeheersing ligt primair op het voorkomen of beperken van slachtoffers bij brand. Secundair gaat de aandacht uit naar het voorkomen van onherstelbare schade bij brand (erfgoed / milieu) en het voorkomen van grootse maatschappelijke ontwrichting bij brand. Deze focus brengt een afbouw met zich mee van activiteiten die zijn gericht op het voorkomen van dierenleed en materiële schade bij brand. Onder deze hoofddoelstelling zijn 5 subdoelen benoemd:

1. Uniforme uitvoering ondersteuning gemeentelijke verantwoordelijkheid

Gemeenten hebben eenzelfde verantwoordelijkheid voor het borgen van brandveiligheid bij het verlenen van (wabo)vergunningen en het toezien op naleving van brandveiligheidsvoorschriften. De brandweer wil deze verantwoordelijkheid meer op eenzelfde wijze ondersteunen conform de geldende (landelijke en provinciale) kwaliteitscriteria. De aanwezige risico's in Brabant-Noord zullen leidend worden voor de inzet en prioritering van ondersteuning door de brandweer. De uniformering van werkwijze door de brandweer is een randvoorwaarde voor verdere groei als deskundig adviseur. Bovendien ontstaat hierdoor een meer gelijke maatstaf en derhalve een meer gelijk speelveld voor bedrijven in Brabant-Noord.

2. Beter adviseurschap

De brandweer is een (uitvoerend) adviseur voor de gemeenten, maar ook adviseur voor bedrijven, instellingen en burgers. De brandweer moet groeien van haar rol als uitvoerder van gemeentelijke processen naar die van onafhankelijk, deskundig, adviseur. Een adviseur die onafhankelijk (zonder politieke of commerciële belangen) handelt voor overheid en maatschappelijke partners vanuit het belang van brandveiligheid. Bij de advisering aan de gemeenten zal de brandweer naast een advies of iets wettelijk voldoet (toets) meer dan voorheen gaan adviseren of het voorliggende plan een (on)aanvaardbaar risico met zich brengt. De rolverschuiving brengt ook de noodzaak mee om deskundig te blijven op het gebied van brandveiligheid.

3. Kenbaarheid als katalysator (brand)Veilig Leven

Om op goede wijze de eigen zorgplicht van bedrijven en instellingen voor brandveiligheid te kunnen ondersteunen en om burgers bewust te maken van risico's en hun zelfredzaamheid te verhogen, is enkel het verbeteren van adviseurschap onvoldoende. De samenleving is nog niet optimaal bekend met de rol van de brandweer als katalysator voor (brand) Veilig Leven. Kenbaarheid van deze rol van de brandweer (met name het onderscheid met andere rollen) is cruciaal voor de legitimiteit van de brandweer als maatschappelijk partner/adviseur.

4. Verdere samenwerking met omgevingsdiensten en veiligheidsregio's

De omgevingsdiensten worden in toenemende mate een belangrijke partner voor de veiligheidsregio. Vooral ten aanzien van het borgen van veiligheid bij Brzo-bedrijven en bedrijven die net onder de Brzo-drempel vallen. Voor specialistische advisering (industriële veiligheid, Brzo, externe veiligheid) werken de Brabantse veiligheidsregio's samen. Deze samenwerking wordt geïntensiveerd zodat duurzaam voldoende kennis en kwaliteit geborgd is om te kunnen adviseren over de meest risicovolle situaties in Brabant en om over voldoende massa te beschikken om aan de landelijke kwaliteitsstandaarden te voldoen voor Brzo-toezicht.

5. Beschikbaar hebben regionaal brandrisicoprofiel

De Veiligheidsregio Brabant-Noord heeft als taak om colleges van B&W te adviseren over risico's bij brand en rampen in gevallen die bij wet zijn bepaald. De veiligheidsregio heeft de ambitie om de colleges ook te kunnen adviseren over risico's bij brand, anders dan wettelijk voorgeschreven. Hiertoe zal een brandrisicoprofiel opgesteld gaan worden dat inzicht geeft bij welke objecten een brand tot een bovengemiddelde impact zal leiden of bovengemiddelde repressieve inspanningen vergt.

Wat gaan we daarvoor doen

1. Consolideren en continueren

Uniforme uitvoering ondersteuning gemeentelijke verantwoordelijkheid

- a) Toepassen uniforme toezichtstrategie die is gebaseerd op risico's
- b) Bevorderen collectieve werkafspraken tussen gemeenten en brandweer
- c) Beter adviseurschap: verbeteren vakbekwaamheid medewerkers

2. Samenwerken

Met omgevingsdienst(en) en andere veiligheidsregio's de samenwerking versterken.

3. Participatiemaatschappij

Kenbaarheid van brandweer als maatschappelijk partner

Burgers en bedrijven in staat stellen om hun zelfredzaamheid te verhogen

4. Focus op de voorkant

Brandrisicoprofiel opstellen

Brandveiligleven: burgers leren over veiligheidsrisico's in eigen leefomgeving

Extra aandacht voor prioritair risico: Ongevallen tijdens vervoer over spoor.

5. Verbinden en communiceren

Beter adviseurschap door ontwikkeling adviesvaardigheden (soft skills)

Kenbaarheid van brandweer als maatschappelijk partner

4.2 Programma Crisisbeheersing en Rampenbestrijding

Crisisbeheersing en Rampenbestrijding

De veiligheidsregio is het verbindende platform waarin alle relevante partijen samenwerken om zich voor te bereiden op grote incidenten, crises en rampen. Grote incidenten zijn complexe veiligheidsvraagstukken en vragen daarom om een brede inbreng van betrokken partijen. Dat gaat verder dan de hulpverlenende diensten en gemeenten omdat de verantwoordelijkheden verspreid liggen en veel partijen hun belangen inbrengen. Expertise en uitvoeringskracht komen voort uit de gehele maatschappij.

Voor een groot deel wordt door de Wet veiligheidsregio's en de onderliggende besluiten een raamwerk voor de crisisbeheersing en rampbestrijding gegeven. De veiligheidsregio draagt zorg voor de uitvoering van deze wettelijke taak. Het programma Crisisbeheersing en Rampenbestrijding is een nieuwe naam voor taken die in de voorgaande beleidsperiode binnen het Veiligheidsbureau belegd waren. Het Veiligheidsbureau bestaat niet meer in de nieuwe structuur van de veiligheidsregio.

Wat willen we bereiken

Een verbindend platform in regio

De veiligheidsregio is voor alle partijen die betrokken zijn in de voorbereiding, bestrijding en herstel bij grootschalige incidenten, crises en rampen het verbindende platform. Op deze wijze managen we de expertise en capaciteiten zodat de voorbereiding, bestrijding en herstelfase van incidenten zo daadkrachtig mogelijk wordt ingezet.

Verstevigen van het crisisbeheersingsfundament

In de veiligheidsregio is een daadkrachtige en operationele crisisorganisatie 24-7 beschikbaar. Deze crisisorganisatie wordt de komende beleidsperiode instant gehouden en versterkt. In de voorbereidingsfase komt meer aandacht voor kennis van risico's op basis van actuele bestrijdingsplannen en een actueel regionaal risicoprofiel. De versteviging van de bestrijdingsfase is meer gericht op continuïteit, de beschikbaarheid van sleutelfunctionarissen en hun geoefendheid. De rol van informatiemanagement tijdens crisis en rampsituaties wordt geconsolideerd door het netcentrisch werken te continueren. Informatie moet beschikbaar zijn voor alle partijen, van meldkamer tot beleidsteam. De herstelfase wordt versterkt door meer te leren van incidenten in en buiten onze regio, een versteviging van het lerend vermogen.

Realiseren van participatie bij burgers en bedrijven

Bij grote incidenten nemen burgers en bedrijven zelf de eerste initiatieven om zichzelf te helpen, anderen te helpen en zelfs een aanvang te maken om een incident te bestrijden. Deze zelfredzaamheid en burgerparticipatie bij incidenten gaan we de komende beleidsperiode versterken. Door vooraf duidelijk te communiceren over de risico's die voor komen in de veiligheidsregio en het daarbij bieden van een perspectief "wat je zelf kan doen!" verhogen we de zelfredzaamheid en participatie van burgers. Er is ook een groep waar de zelfredzaamheid lager ligt, bijvoorbeeld waar sprake is van verzorging en verpleging. Ook voor deze groepen komt aandacht waarbij de omgeving en/of de instelling gevraagd wordt te participeren in de hulpverlening tijdens incidenten.

Wat gaan we daarvoor doen**Samenwerken: verbindend platform**

1. De veiligheidsregio verankert en realiseert een actieve netwerkorganisatie van partners en betrokkenen die tijdens rampen en crisissituaties samenwerken ter bestrijding van incidenten en betreft deze in de voorbereidings-, repressieve- en nazorgfases van incidenten. De omvang van het netwerk kent een regionale, interregionale en nationale schaal.

Consolideren en continueren: Verstevigen van het crisisbeheersingsfundament:

2. Door uitvoering te geven aan het meerjarig opleidings- en oefenbeleidsplan verstevigt de veiligheidsregio en haar partners het basisfundament van de crisisbestrijding.
3. Extra aandacht voor de prioritaire risico's uit het regionaal risicoprofiel:
  - Hoogwater
  - Natuurbranden
  - Paniek in menigten bij grote evenementen
  - Brand bij instellingen (met verminderd zelfredzame personen)
  - Ongevallen tijdens vervoer over spoor
  - Extra aandacht voor specifieke gemeentelijke punten ten aanzien van lokale risico's
4. Het in stand houden van de beschikbaarheid van operationele sleutelfunctionarissen van alle diensten.
5. Continuïteit realiseren op informatiemanagement bij crisis en rampen door het huidige netcentrisch werken te consolideren en te participeren in de landelijke systeemontwikkeling. Op deze wijze wordt geborgd dat hulpverleners, bestuurders en burgers tijdens rampen en crisis tijdig en juist kunnen worden geïnformeerd.
6. Verbetering van het lerend vermogen gericht op de crisisorganisatie door intensivering en (multi-)verbreding van het leeragentschap.

Participatiemaatschappij: het realiseren van burgerparticipatie

7. De veiligheidsregio realiseert risicocommunicatie door in samenwerking met alle Brabantse veiligheidsregio's in te zetten op een brede herkenning van risico's en het daarbij geldende handlingsperspectief.
8. De veiligheidsregio gaat in haar voorbereiding, bestrijding en nazorg op grote incidenten-crisis invulling geven aan burgerparticipatie.

4.3 Programma Bevolkingszorg

Bevolkingszorg

Bevolkingszorg is de verzamelnaam van alle gemeentelijke processen in de crisisbeheersing. Het doel van bevolkingszorg is om zo snel mogelijk, zo adequaat mogelijke zorg te verlenen aan burgers die het nodig hebben bij een ramp of crisis. Deze taken komen rechtstreeks uit De Wet veiligheidsregio's.

Bevolkingszorg processen zijn nog geen taak van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Brabant-Noord maar met het oog op de organisatie en gezamenlijke bekostiging van de gemeentelijke crisisbeheersingsprocessen is het organisatieonderdeel Bevolkingszorg als vierde partner (apart) in de gemeenschappelijke regeling opgenomen en heeft een eigen programma Bevolkingszorg.

Wat willen we bereiken

Het doel van bevolkingszorg is om zo snel mogelijk, zo adequaat mogelijke zorg te verlenen aan burgers die het nodig hebben bij een ramp of crisis. Om de kwaliteit en de efficiency van bevolkingszorg te verhogen en de kosten voor de individuele gemeenten te beperken, wordt er zo veel mogelijk door de gemeenten in Brabant-Noord samengewerkt. Door deze intensieve samenwerking komen wij tot een verdere kwaliteitsverbetering, professionalisering en continuïteit van de operationele taken van de gemeentelijke kolom in het kader van rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Het programma Bevolkingszorg behelst verder de door het Instituut Fysieke Veiligheid opgezette registratie van slachtoffers, het Slachtoffer Informatie Systematiek (SIS), de landelijke kosten van crisiscommunicatie, de landelijke borging van 'GROOTER', de landelijke 'Ondersteuning Bevolkingszorg en de landelijke borging van 'Bevolkingszorg op orde'.

Wat gaan we daarvoor doen

Er wordt een slag gemaakt in de kwaliteitsverbetering, professionalisering en regionalisering van Bevolkingszorg door aandacht te hebben voor onderstaande 6 uitgangspunten:

Consolideren en continueren

- De functionarissen die een operationele rol hebben in de crisisorganisatie voor bevolkingszorg worden geworven, krijgen een adequate opleiding (conform landelijke profiel), het verloop wordt tevens opgevangen.
- Elk jaar wordt een jaarplan opgeleverd waarin deze OTO-activiteiten voor de hoofdstructuur van Bevolkingszorg en het proces crisiscommunicatie beschreven staan. Dit monodisciplinaire jaarplan is afgestemd met het jaarplan MOTO (Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen).
- Evenals in het MOTO geldt hier voor alle functionarissen het uitgangspunt dat elke functionaris op elke rol tenminste één keer per jaar moet oefenen.
- MOTO ontwikkelt en implementeert de komende jaren op projectmatige basis het beleid met betrekking tot registratie. Bevolkingszorg Brabant-Noord sluit hierop aan.
- Er is extra aandacht voor het evalueren van incidenten en oefeningen binnen Bevolkingszorg Brabant-Noord.

Participatiemaatschappij, Focus op de voorkant en Verbinden en Communiceren

Crisiscommunicatie is een onderdeel van het proces van bevolkingszorg. Deze activiteit is reeds structureel ingebed en sluit rechtstreeks aan bij de centrale beleidsthema's

Samenwerken en informatie-uitwisseling

Bevolkingszorg Brabant-Noord blijft aangesloten bij landelijke ontwikkelingen via het Landelijk Overleg Coördinatoren Bevolkingszorg (LOCB), het Landelijk Overleg Coördinerend Gemeentesecretarissen (LOGGS) en de Managementraad Bevolkingszorg

4.4 Programma GHOR

GHOR

De GHOR (geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio) is belast met de coördinatie, aansturing en regie van de geneeskundige hulpverlening en met de advisering van andere overheden en organisaties op dat gebied (Wet veiligheidsregio's, artikel 1).

De wereld waarin deze taak moet worden uitgevoerd verandert. Door de transitie in de zorg blijven ouderen en andere zorgbehoevenden met een steeds intensievere zorgbehoefte langer zelfstandig wonen. Veiligheidsrisico's nemen hierdoor toe. Daarnaast hebben we steeds meer te maken met moderne typen en insluipende vormen van crises (infectieziekten, sociale onrust, etc.), naast de acute incidenten (zoals een brand) die we al langer kennen. Het effect van de crisis wordt daarbij niet alleen bepaald door het type of de omvang van de crisis, maar steeds vaker door de reactie van de samenleving op de crisis (maatschappelijke impact).

Ook verandert wetgeving. De synchronisatie van de Wet publieke gezondheid (Wpg) met de Wet veiligheidsregio's (Wvr) heeft geleid tot een heroriëntatie op de taken en verantwoordelijkheden van de GHOR, waarmee vooral een sterkere verbinding tussen publieke gezondheid en veiligheid wordt beoogd. Daarnaast wordt beoogd dat de GHOR een transitie ondergaat van een meer uitvoerende geneeskundige hulpverleningsorganisatie naar een netwerkorganisatie die de geneeskundige partners bijeen brengt.

Wat willen we bereiken

Samenwerking en participatie vanuit geneeskundig perspectief

Door bovengenoemde ontwikkelingen is het nodig de geneeskundige hulp bij rampen en crises anders te organiseren. Mede door en dichtbij burgers. Met aandacht voor verminderd zelfredzaam. Als netwerkcoördinator heeft de GHOR de taak om de geneeskundige hulpverlening bij incidenten, rampen en crises in te richten en in stelling te brengen wanneer dat nodig is. Een "crisisorganisatie publieke gezondheid", die gevormd wordt door vele organisaties uit het gezondheidsdomein (van de Regionale Ambulance Voorziening tot de ziekenhuizen, GGD, thuiszorg en mantelzorg) die in nauwe verbinding staat met het veiligheidsdomein. 'Veiligheid met zorg geregeld' luidt dan ook het motto.

Net als de andere programma's en kolommen binnen de Veiligheidsregio Brabant-Noord zal ook de GHOR haar beleid uitvoeren binnen de door de Gemeentelijke Kaders aan de veiligheidsregio:

"De inzet van burger- en professionele netwerken in het gezondheidsdomein bij incidenten, rampen en crises wordt versterkt".

Wat gaan we daarvoor doen

- **Consolideren en continueren:** We laten de uitvoerende geneeskundige taken los (het zelf met de voeten in de klei staan), en verleggen de focus naar coördinatie, aansturing en regie van het geneeskundig netwerk.
- **Schaalgrootte:** De reeds in gang gezette samenwerking met GHOR Midden- en West-Brabant en de GGD-en in onze beide regio's wordt verstevigd.
- **Samenwerken:** We verbreden het inzetbare geneeskundige netwerk. Hier maken niet alleen vanzelfsprekende organisaties zoals de ambulancedienst of ziekenhuizen onderdeel uit, maar ook thuiszorgorganisaties, mantelzorgers en netwerken zoals AED-alert of buurtpreventie.
- **Participatie:** Onder de titel "samen zelfredzaam" wordt niet alleen de zelfredzaamheid van burgers bevorderd, maar wordt ook de integratie van spontane burgerhulpverlening en professionele hulpverlening gestimuleerd.
- **Focus op de voorkant:** In plaats van regelgericht zullen we meer en meer risicogericht werken. Voorkomen blijft immers beter dan genezen.
- **Verbinden en communiceren:** De verbinding met individuele geneeskundige partners wordt verder geformaliseerd middels samenwerkingsconvenanten en integrale afstemming zal (o.a.) verlopen via het Regionaal Overleg Acute Zorg (ROAZ).

4.5 Programma GMC

GMC

De meldkamer vormt het eerste contact voor de burger in nood en biedt samen met de hulpverleningsdiensten de juiste hulp waardoor leed en schade zoveel mogelijk wordt voorkomen of beperkt.

Meldkamers zijn cruciaal in het hulpverleningsproces als centrale aannamepunt voor noodmeldingen en als regisseur van de noodhulp. Op de meldkamer werken de ambulancezorg, brandweer en politie, Koninklijke Marechaussee en veiligheidsregio's samen. Op 16 oktober 2013 is het Transitieakkoord Meldkamer van de Toekomst door 57 partijen ondertekend. Daarmee is een belangrijke stap gezet op weg naar één Landelijke Meldkamerorganisatie(LMO).

De transitie naar een LMO vindt plaats in een periode waarin veel veranderingen plaatsvinden bij de disciplines en in de maatschappij. Deze veranderingen hebben o.a. te maken met de noodzaak om meer te doen met minder en/of met technologische ontwikkelingen. Binnen deze context zal de vorming van de LMO gevolgen hebben voor de collega's binnen de meldkamers, in het veld, maar ook voor de ondersteunende functies binnen de huidige beheerorganisatie. Het zijn majeure veranderingen op verschillende gebieden. Onder meer locatie, organisatie, werkwijze, werkplek, techniek, collega's, communicatiekanalen en de meldkamercultuur zullen voor veel collega's in meer of mindere mate veranderen.

De beweging om dit te realiseren vraagt veel van alle betrokken partijen als het gaat om de uniformering van werkprocessen, verbetering van de informatie-uitwisseling, de synchronisatie van veranderingen in de operatie en overdracht van verantwoordelijkheden naar de LMO. Dit alles moet gebeuren zonder concessies in de continuïteit van dienstverlening naar de burger.

Wat willen we bereiken

Een effectieve, kwalitatief hoogwaardige en efficiënte meldkamer Oost-Brabant, als onderdeel van één landelijke meldkamer.

Wat gaan we daarvoor doen

Consolideren en continueren

Alle betrokken partijen hebben zich gecommitteerd aan de borging van de meldkamerprocessen tijdens het gehele transitieproces en de ontwikkeling naar een landelijke meldkamerorganisatie.

Schaalvergroting

De komst van de LMO en de samenvoeging van de meldkamers Brabant-Noord en Brabant-Zuidoost betekenen mogelijkheden voor schaalvergroting. Waar mogelijk zal harmonisatie van de werkprocessen bij de uitvoerende diensten worden gestimuleerd. Extra aandacht voor:

- a. huisvesting op orde brengen
- b. organisatorische en personele overdracht aan politie voor de taakuitvoering en beheer
- c. implementatie van veranderingen in werkwijzen, (bv introductie van multi-intake)

Samenwerken en informatie-uitwisseling.

Binnen de LMO wordt op alle gebieden samenwerking gezocht met de andere meldkamers en met andere (particuliere) partners. Daarnaast wordt geïnvesteerd in de verbetering van de informatie-uitwisseling tussen de verschillende kolommen en de verschillende meldkamers.

Participatiemaatschappij

Technologische ontwikkelingen bieden de kans om de burger meer te betrekken in het hulpverleningsproces zoals al eerder aangetoond met het AED Alert.

Focus op de voorkant

De meldkamer zoekt voortdurend naar innovatieve mogelijkheden om het contact met burgers te versterken, onder meer via social media. Dit ter bevordering van zelfredzaamheid en verbetering van het handelingsperspectief bij noodsituaties.

Verbinden en communiceren

Het verbinden van en communiceren naar verschillende partijen blijft centraal staan op de meldkamer, met als speerpunten kwaliteit, betrouwbaarheid en transparantie.

4.6 Programma Incidentbestrijding Brandweer

Incidentbestrijding brandweer

Vanuit 39 posten wordt in de Veiligheidsregio Brabant-Noord de brandweezorg verzorgd. Zo wordt er bij incidenten zo snel mogelijk hulp verleend vanuit een lokaal verankerde brandweerpost. De brandweer is zo georganiseerd dat een zij een effectieve en doelgerichte organisatie is. Daarom werkt de brandweer zoveel mogelijk met vrijwillige brandweerm medewerkers.

Tal van (landelijke) ontwikkelingen op het gebied van incidentbestrijding zijn actueel, zoals flexibel uitrukken, landelijke specialisme en de veranderingen op het gebied van grootschalig optreden. De Brandweer Brabant-Noord volgt en implementeert vernieuwingen als deze bijdragen aan een efficiënte doelgerichte brandweezorg. Hierdoor ontstaat echter wel spanning tussen de efficiency van de brandweer als bedrijf en het binden en betrokkenhouden van alle brandweervrijwilligers.

Wat willen we bereiken

1. De basis brandweezorg wordt bestendigd in de 39 brandweerposten in de veiligheidsregio waarbij alle specialistische taken en reservematerieel efficiënt zijn verdeeld.
2. Behoud van vrijwilligheid is cruciaal voor de huidige brandweezorg; wij zorgen voor een aantrekkelijke organisatie / kader voor de professionele vrijwilliger.
3. Aanvullend op de basisbrandweezorg is grootschalig optreden gegarandeerd. De brandweer in Brabant-Noord sluit aan bij de landelijke werkwijzen en regelingen.
4. De operationele leiding bij (grote) incidenten is toekomst bestendig, de brandweer heeft voldoende opgeleide officieren voor de brandweerleiding en draagt bij aan de operationele leiding bij incidenten waar meerdere diensten bij betrokken zijn.
5. De brandweer is transparant over haar prestaties. Dat laten wij vooraf zien in het actuele dekingsplan brandweer en achteraf door het afleggen van rekenschap over opkomsttijden en inzetten.

Wat gaan we daarvoor doen

Consolideren en continueren

De dekking en herijking van de operationele slagkracht is vastgelegd in de Nieuwe Visie op Repressie. (zie Youtube: Brabant-Noord). In de komende beleidsperiode wordt het flexibel uitrukken ingevoerd, het bluswaterconcept hervormd, het hulpverleningsconcept hervormd en wordt materieel strategisch herplaatst.

Participatiemaatschappij

De lokale zelfstandige brandweerpost realiseert de verbondenheid tussen de eigen brandweermensen en de samenleving. Hiervoor hebben en houden de postcommandant samen met de vrijwilligers eigen regelruimte en kunnen zij rekenen op professionele ondersteuning van de regionale organisatie. Zo organiseren wij de brandweezorg met alle direct betrokkenen dicht bij het directe verzorgingsgebied van een post.

Schaalvergroting en samenwerking

1. Door de reductie van materieel zijn de mogelijkheden om interregionaal bijstand te verlenen beperkt. Wij realiseren een nieuw bijstandsverleningsregeling waarbij rekening wordt gehouden met restdekking en bij landelijke afspraken.
2. Samen met de andere operationele diensten wordt een nieuwe operationele leiding concept ontwikkeld en dit wordt gefaseerd ingevoerd

Verbinden en communiceren

De brandweer actualiseert haar dekingsplan en rapporteert over haar opkomsttijden en operationele prestaties. Deze zijn jaarlijks beschikbaar voor het bestuur van de veiligheidsregio en de gemeenteraden.

4.7 Programma Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering faciliteert de veiligheidsregio met ondersteunende bedrijfsprocessen op de domeinen: organisatieontwikkeling, personeel, financiën, huisvesting, inkoop, ICT, communicatie en kwaliteitszorg en realiseert de financiële, juridische en managementcontrol-functie en de (beleids- en strategie) ondersteuning ten behoeve van de veiligheidsdirectie, de voorzitter en het bestuur van de veiligheidsregio.

Wat willen we bereiken?

Consolidatie en continuïteit van de bedrijfsvoering

Na de regionalisatie is de interne bedrijfsvoering op orde gebracht. Met de beschikbare middelen wordt het huidige niveau van de bedrijfsvoering bestendig. Hierbij is het een uitdaging om met de beperkt beschikbare middelen effectief en efficiënt te kunnen blijven presteren. Dit vraagt om voortdurende investering in medewerkers. In dit kader is ook de ontwikkeling van de Landelijke Meldkamer Organisatie van belang. Er ligt een belangrijke taak bij de begeleiding van de meldkamercentralisten in het proces van de schaalvergroting. Verder is het een uitdaging om voor de werving en het behoud van vrijwilligers aangesloten te blijven bij de maatschappelijke behoefte en wensen. Dit vraagt ook binnen de veiligheidsregio om flexibilisering van arbeid. Om op al deze aspecten te kunnen inspelen is een doorontwikkeling van de HRM-functie essentieel.

Om te kunnen bepalen of de veiligheidsregio voldoende effectief en efficiënt functioneert, is een goede besturing essentieel waarbij heldere doelen zijn geformuleerd, de processen in kaart zijn gebracht en prestatie-indicatoren zijn benoemd, gericht op verbetering van de prestaties van de veiligheidsregio. De in de Wet veiligheidsregio's vastgelegde taken op het gebied van kwaliteitszorg en financiële kostenvergelijkbaarheid spelen hierbij een ondersteunende rol en zullen een onderdeel van de dagelijkse bedrijfsvoering vormen.

Ten einde de samenwerking in- en extern te kunnen bevorderen worden bedrijfsprocessen doorontwikkeld en beter op elkaar afgestemd en wordt de informatiehuishouding per proces alsmede voor de gehele keten geoptimaliseerd.

De veiligheidsregio wordt verder geconsolideerd door het realiseren van een toekomstbestendig huisvestingsbeleid en het herzien van de kostenverdeelsleutel in de gemeenschappelijke regeling.

Samenwerken

De veiligheidsregio streeft het verhogen van effectiviteit en efficiency na. Samenwerking tussen veiligheidsregio's en landelijk georganiseerde ondersteuning op de bedrijfsvoering domeinen geven de mogelijkheid om dit te bereiken. Waar mogelijk wordt aangesloten bij gezamenlijke initiatieven. Door meer informatie gestuurd te gaan werken, kan met diverse partners nog beter worden samengewerkt.

Verbinden en communiceren

De veiligheidsregio wil helder en transparant communiceren met alle belanghebbenden bij de veiligheidsregio. De verbinding tussen de veiligheidsregio en de gemeenten/gemeenteraden wordt verder vorm gegeven en versterkt zodat de raden hun sturende en controlerende rol goed kunnen vervullen. Ook de interne communicatiekracht wordt verbeterd zodat doelstellingen op het gebied van samenwerking, burgerparticipatie, focus op de voorkant e.d. gehaald kunnen worden.

Wat gaan we daarvoor doen?**Consolideren en continueren bedrijfsvoering**

Met de huidige middelen en formatie worden de bedrijfsvoeringstaken de komende beleidsperiode voortgezet. Op vijf onderdelen wordt de toekomstbestendigheid van de veiligheidsregio versterkt:

- door het versterken van strategisch personeelsmanagement;
- door het realiseren van nieuw huisvestingsbeleid voor de veiligheidsregio;
- door het herzien van de kostenverdeelsleutel van de gemeenschappelijke regeling;
- door het integreren van kwaliteitszorg in de bedrijfsprocessen ter versterking van de dagelijkse bedrijfsvoering en door het realiseren van een eerste kwaliteitsaudit en externe visitatie in 2017;
- door het optimaliseren van de bedrijfsprocessen en de informatiehuishouding.

Samenwerken

In de komende beleidsperiode ligt vanuit bedrijfsvoering daar waar nuttig en nodig de nadruk op participatie bij landelijke trajecten zoals de aankoop van brandweer materieel/materiaal, uniformkleding, de aanbesteding ICT/telefonie. Op het gebied van kwaliteitszorg en kostenvergelijking wordt geanticipeerd op landelijke ontwikkelingen en deelgenomen aan landelijke fora. In de realisatie van het kwaliteitsbeleid en de voorbereiding op de visitatie in 2017 wordt de samenwerking met VRBZO en VRMWB gezocht.

Faciliteren van verbinden en communiceren

Wij verbinden de cyclussen van beleidsvoorbereiding, uitvoering en de verantwoording van het resultaat, zodat de bestuurbaarheid van de veiligheidsregio toeneemt. Ook gaan we het gebruik van social media en internet verhogen teneinde de zichtbaarheid te vergroten.

Intern verbeteren wij de communicatiekracht van alle medewerkers door hen voldoende tools te bieden en de vindbaarheid en beschikbaarheid van informatie op intranet te verbeteren.

4.8 Meerjarenperspectief

Consolideren en continueren		2016	2017	2018	2019
RB	Uniforme uitvoering ondersteuning gemeentelijke verantwoordelijkheid	■	■	■	■
C&R	Verankert de netwerkorganisatie van betrokkenen bij de bestrijding van crisis- en rampen	■	■	■	■
C&R	Realiseren continuïteit sleutelfunctionarissen	■	■	■	■
C&R	Continuïteit van Informatiemanagement en netcentrisch werken	■	■	■	■
BZ	Het implementeren en doorontwikkelingen van het Programma Bevolkingszorg.	■	■	■	■
BZ	Opstellen en afstemmen van het Meerjarenbeleidsplan OTO (Opleiden, Trainen en Oefenen) waaraan uitvoering gegeven wordt middels jaarplannen OTO Bevolkingszorg	■	■	■	■
BZ	Met Bevolkingszorg aansluiten bij het MOTO-beleid m.b.t. registratie van de operationele functionarissen	■	■	■	■
GHOR	Focus verleggen naar coördinatie, aansturing en regie van het geneeskundige netwerk.	■	■	■	■
GMC	Borging van de meldkamerprocessen tijdens transitieproces en betrokkenheid partners bij ontwikkeling naar een landelijke meldkamerorganisatie.	■	■	■	■
IB	De dekking en herijking van de operationele slagkracht conform Nieuwe Visie op Repressie. Invoering van flexibel uitrukken ingevoerd en materieel strategisch herplaatst.	■	■	■	■
IB	De huidige bluswatervoorziening van brandkranen wordt omgezet naar een meer flexibel bluswaterconcept.	■	■	■	■
BV	Het optimaliseren van de bedrijfsprocessen en de informatiehuishouding	■	■	■	■
BV	Het integreren van kwaliteitszorg in de bedrijfsprocessen en realiseren van eerste kwaliteitsaudit en externe visitatie in 2017	■	■	■	■
BV	Het consolideren van de basistaken van bedrijfsvoering	■	■	■	■
BV	Het versterken van strategisch personeelsmanagement	■	■	■	■
BV	Het realiseren van nieuw huisvestingsbeleid voor de veiligheidsregio	■	■	■	■
BV	Het herzien van de kostenverdeelsleutel van de gemeenschappelijke regeling	■	■	■	■

Schaalvergroting		2016	2017	2018	2019
GMC	De LMO en de samenvoeging van de meldkamers Brabant Noord en Brabant Zuid Oost betekenen mogelijkheden voor schaalvergroting. De harmonisatie van de werkprocessen bij de uitvoerende diensten wordt gestimuleerd.	■	■	■	■
GHOR	Verstevigen van de samenwerking met GHOR Midden- en West-Brabant en de GGD-en in onze beide regio's.	■	■	■	■

Samenwerken		2016	2017	2018	2019
RB	Met omgevingsdienst(en) en andere veiligheidsregio's versterken	■	■	■	■
BZ	Bevolkingszorg is aangesloten bij landelijke ontwikkelingen door deelname aan LOCB, LOGS en de Managementraad	■	■	■	■
GHOR	Het inzetbare geneeskundige netwerk wordt verbreed.	■	■	■	■
GMC	De LMO werkt samen met andere meldkamers en (particuliere) partners en verbetert informatie-uitwisseling.	■	■	■	■
IB	Beperking interregionaal bijstand. Realiseren nieuw bijstandsverleningsregeling	■	■	■	■

Participatie maatschappij		2016	2017	2018	2019
RB	Kenbaarheid van brandweer als maatschappelijk partner	■	■	■	■
RB	Burgers en bedrijven in staat stellen om hun zelfredzaamheid te verhogen	■	■	■	■
BZ	Crisiscommunicatie (ter verhoging zelfredzaamheid)	■	■	■	■
GHOR	Zelfredzaamheid en (spontane) burgerhulpverlening wordt gestimuleerd.	■	■	■	■
GMC	Technologie inzetten om burger te betrekken in het hulpverleningsproces (zoals AED-alert).	■	■	■	■
IB	De lokale zelfstandige brandweerpost realiseert verbondenheid tussen de eigen brandweermensen en samenleving.	■	■	■	■

Focus op de voorkant		2016	2017	2018	2019
RB	Brandrisicoprofiel opstellen	■	■	■	■
RB	Brandveilig Leven: burgers leren over veiligheidsrisico's in eigen leefomgeving	■	■	■	■
GHOR	Vergroten crisisbestendigheid van cure- en care-organisaties	■	■	■	■
GMC	Contact met burgers te versterken ter bevordering van zelfredzaamheid en bieden handelingsperspectief bij nood.	■	■	■	■

Verbinden en communiceren		2016	2017	2018	2019
RB	Beter adviseerschap door ontwikkeling adviesvaardigheden (soft skills)	■	■	■	■
RB	Kenbaarheid van brandweer als maatschappelijk partner	■	■	■	■
BZ	Crisiscommunicatie als onderdeel van het proces van bevolkingszorg versterken.	■	■	■	■
GHOR	De samenwerking met geneeskundige partners wordt geformaliseerd.	■	■	■	■
GMC	Communiceren met als speerpunten kwaliteit, betrouwbaarheid en transparantie.	■	■	■	■
IB	De brandweer actualiseert haar dekkingsplan en rapporteert over haar opkomsttijden en operationele prestaties. Deze zijn jaarlijks beschikbaar voor het bestuur van de veiligheidsregio en de gemeenteraden.	■	■	■	■

Bijlagen

Bijlage 1:

Risicoprofiel (samenvatting geactualiseerd risicoprofiel)

De gemeenteraden in de Veiligheidsregio Brabant-Noord kunnen hun wensen aangeven over de Actualisatie Risicoprofiel 2014. De informatie hieronder maakt duidelijk waarom deze actualisatie nodig is, wat de rol van de gemeenteraad is, welke regionale risico's er zijn, wat de laatste jaren is veranderd aan de risico's en welke risico's meer aandacht verdienen.

Waarom een Actualisatie Risicoprofiel?

Elke veiligheidsregio moet beschikken over een risicoprofiel dat aangeeft op welke regionale risico's een veiligheidsregio zich moet voorbereiden, zo bepaalt de Wet veiligheidsregio's. Met dit profiel in de hand stelt het bestuur van elke veiligheidsregio een regionaal beleidsplan vast dat onder andere aangeeft hoe de regio zich voorbereidt op risico's.

De Veiligheidsregio Brabant-Noord heeft in 2011 het Regionaal Risicoprofiel 2011 vastgesteld, dat de veiligheidsrisico's voor deze regio in beeld brengt. In 2014 heeft het dagelijks bestuur van de veiligheidsregio het concept van de Actualisatie Risicoprofiel 2014 goedgekeurd.

Daarmee heeft de veiligheidsregio geen nieuw risicoprofiel gemaakt, maar het risicoprofiel uit 2011 aangepast. In de loop van 2015 komt namelijk een nieuwe landelijke methodiek gereed om risicoprofielen op te stellen en vervalt de huidige methodiek. De nieuwe methodiek is echter nog niet beschikbaar en de huidige methodiek leidt tot een risicoprofiel dat slecht vergelijkbaar is met het risicoprofiel uit 2011.

Zodoende heeft de veiligheidsregio naar eigen inzicht beoordeeld hoe de risico's uit het Regionaal Risicoprofiel 2011 zich hebben ontwikkeld. De nieuwe landelijke rekenmethodiek zal de Veiligheidsregio Brabant-Noord omstreeks 2018 toepassen, bij een volgende ronde voor het vaststellen van risicoprofielen.

Wat is de rol van de gemeenteraad?

De gemeenteraad kan nu zijn wensen over de Actualisatie Risicoprofiel 2014 kenbaar maken. De raad mag aangeven voor welke risico's hij extra aandacht wil en mag in zijn wensen risico's naar voren brengen die de Actualisatie Risicoprofiel 2014 niet noemt. De raad mag verder lokale beleidsprioriteiten en veiligheidsthema's naar voren brengen, die volgens de raad extra aandacht van de veiligheidsregio verdienen. Het is raadzaam de wensen te beargumenteren, want de veiligheidsregio zal de wensen wegen.

Nadat de gemeenteraad zijn wensen kenbaar heeft gemaakt, gebeurt het volgende:

1. de burgemeester zal de wensen van de gemeenteraad doorgeven aan de Veiligheidsregio Brabant-Noord
2. het algemeen bestuur van de veiligheidsregio stelt de wensen en de Actualisatie Risicoprofiel 2014 vast
3. de veiligheidsregio weegt de wensen van de gemeenteraden en verwerkt deze samen met de Actualisatie Risicoprofiel 2014 in het beleidsplan; dit plan geeft aan welke prioriteiten de veiligheidsregio in de komende periode legt en wat de organisatorische gevolgen zijn.
4. de gemeenteraad spreekt zich medio 2015 uit over het beleidsplan
5. het algemeen bestuur van de veiligheidsregio stelt het beleidsplan vast

Bijlage 1: Risicoprofiel (samenvatting geactualiseerd risicoprofiel)

Wat staat er in de Actualisatie Risicoprofiel?

Met de Actualisatie Risicoprofiel 2014 heeft de Veiligheidsregio Brabant-Noord (in casu: een werkgroep met daarin ook vertegenwoordigers van de gemeenten) het Regionaal Risicoprofiel 2011 onder de loep genomen en daarbij de volgende vragen gesteld:

- zijn er sinds 2011 risico's afgevallen of bijgekomen?
- zijn de risico's meer of minder waarschijnlijk geworden?
- zijn de effecten van (de incidenten en calamiteiten als gevolg van) de risico's groter of kleiner geworden?
- hebben zich de afgelopen vier jaar rond de risico's relevante ontwikkelingen voorgedaan?
- welke beleidsadviezen geeft de veiligheidsregio voor de risico's?
- welke risico's hebben de politieke of bestuurlijke aandacht gekregen?

Welke regionale risico's zijn er?

Het Regionaal Risicoprofiel 2011 onderscheidt achttien risico's. Het gaat hierbij niet om lokale risico's, maar om risico's die om regionaal beleid vragen. Bij de vaststelling van die risico's gaat de veiligheidsregio uit van de zwaarst denkbare calamiteit die in deze regio kan plaatsvinden. De risico's zijn met een landelijke methodiek vastgesteld door regionale experts. Het Regionaal Risicoprofiel 2011 geeft bij elk van de achttien risico's uitgebreid aan wat de achtergrond is, hoe groot de kans op een calamiteit is en wat de gevolgen (doden, gewonden, kosten, aantasting milieu et cetera) daarvan kunnen zijn.

Onderstaande tabel bevat een beknopte samenvatting van de risico's met informatie uit het Regionaal Risicoprofiel 2011 en de Actualisatie Risicoprofiel 2014. De linkerkolom vermeldt risico's. De middenkolom geeft aan wat de zwaarst denkbare calamiteit is die dit risico met zich meebrengt: het 'maatgevend scenario'. Dat scenario betreft een plek in deze regio waar het incident kan plaatsvinden en een verloop met de grootst mogelijke gevolgen. De rechterkolom geeft aan welke wijzigingen of ontwikkelingen tussen 2011 (Regionaal Risicoprofiel) en 2014 (Actualisatie Risicoprofiel) hebben plaatsgevonden.

	Risico	Maatgevend scenario	Ontwikkelingen 2011-2014
1	overstroming	door hoogwater overstroomt de Maas bij dijkkring 36a bij Keent;	dijkkring 36 voldoet inmiddels aan wettelijke norm, maar het maatgevende scenario heeft nog steeds betrekking op deze locatie
2	natuurbrand	er breekt een bos- of heidebrand uit in een van de vijf natuurgebieden;	sinds 2011 zijn een provinciale Taskforce Natuurbranden en een landelijke Kerngroep Natuurbranden opgericht waar de VR aan meedoet; het maatgevend scenario blijft hetzelfde
3	brand in publieksgebouw	er breekt brand uit tijdens een drukbezochte dienst (1000 bezoekers) in de Kathedraal St. Jan in Den Bosch;	geen ontwikkelingen
4	brand in gebouw met bewoners die niet zelfredzaam zijn	brand in verpleeghuis met 100 bewoners;	mensen met zorgbehoefte wonen meer verspreid in groepszorgwoningen, vaak zonder bedrijfshulpverlening; bewoners van zorginstellingen zijn steeds minder zelfredzaam; het maatgevend scenario blijft gelijk

Bijlage 1: Risicoprofiel (samenvatting geactualiseerd risicoprofiel)

Risico	Maatgevend scenario	Ontwikkelingen 2011-2014	
5	ongeval met gevaarlijke stoffen tijdens vervoer of in een bedrijf	drie scenario's: 1. een tankwagen vol vloeibaar gas ontploft waarbij een vuurbal van 150 meter doorsnee ontstaat; 2. een tankwagen waaruit benzine lekt die in brand vliegt; 3. een tankwagen waaruit (veelgebruikt en giftig) chloor of acrylnitril lekt;	geen ontwikkelingen
6	nucleair ongeval	door bijvoorbeeld een brand komt nucleair materiaal vrij;	geen ontwikkelingen
7	verstoring van de energievoorziening	minimaal 40.000 inwoners raken minstens 8 uur afgesloten van energie;	geen ontwikkelingen
8	verstoring van de drinkwatervoorziening	minimaal 40.000 inwoners raken minstens 8 uur afgesloten van drinkwater uit de kraan;	geen ontwikkelingen
9	verstoring van de afvalwaterzuivering	minimaal 40.000 inwoners kunnen minstens 8 uur hun huishoudelijk afvalwater niet lozen;	geen ontwikkelingen
10	verstoring van telecom / ict	in de hele regio vallen telefoon en dataverkeer 48 uur uit; automatische meldinstallaties bij instellingen vallen uit, waardoor meldingen later binnenkomen bij hulpdiensten;	geen ontwikkelingen
11	vliegtuigongeluk in een stedelijk gebied	een vliegtuig met minimaal 20 inzittenden stort neer in dichtbevolkt gebied;	geen ontwikkelingen
12	vliegtuigongeluk op een vliegveld	op of rondom (tot 1000 meter) vliegbasis Volkel stort een vliegtuig neer;	sinds 2011 vermindert het aantal vliegtuigen en de hoeveelheid munitie op Volkel; het maatgevend scenario blijft hetzelfde
13	ongeval tijdens vervoer over water	twee scenario's: 1. incident met hospitaalschip de Henri Dunant met 130 passagiers, waarvan de helft niet zelfredzaam; 2. aanvaring met binnenschip waarbij brandbare vloeistof of gifwolk ontsnapt;	in 2015 worden de Zuid-Willemsvaart en het Maximakanaal heropend. De omvang van het gevaarlijke stoffen vervoer verandert, de risicoklassen niet. Er is geen vervoer meer dwars door het stedelijke Den Bosch (waar het risico daalt), maar wel door het omliggende minder stedelijk gebied (waar het risico stijgt); het maatgevend scenario blijft hetzelfde

 Prioritair risico

Bijlage 1: Risicoprofiel (samenvatting geactualiseerd risicoprofiel)

Risico	Maatgevend scenario	Ontwikkelingen 2011-2014
14 ongeval tijdens vervoer over spoor	drie scenario's: 1. een tankwagen vol vloeibaar gas ontploft waarbij een vuurbal van 150 meter doorsnee ontstaat, 2. een tankwagen waaruit benzine lekt die in brand vliegt, 3. een tankwagen waaruit (veelgebruikt en giftig) chloor of acrylnitril lekt;	om overschrijding van risiconormen rond Breda, Tilburg en Dordrecht te verminderen, zal er vanaf 2020 meer vervoer van gevaarlijke stoffen zijn op het traject Meteren-Boxtel (Den Bosch, Vught, Haaren en Boxtel); enerzijds brengt dit een hoger risico met zich mee; anderzijds verminderen maatregelen als vrije kruisingen, minder wissels en trajectbeveiliging het risico; het maatgevend scenario blijft hetzelfde
15 pandemie	30 procent van de bevolking krijgt (een nieuwe en sterke variant van) de griep;	door toename van antibiotica-resistentie, vrij handelsverkeer, reisd Bewegingen neemt de kans op gecompliceerde infectieziekte-uitbraak toe; het maatgevend scenario blijft hetzelfde
16 dierziekte die overdraagbaar is op mensen	besmetting door Q-koorts;	centralisatie van stallen tot megastallen en intensivering van veetransport vergroten de kans op uitbraak van een dierziekte die overdraagbaar is op de mens; het maatgevend scenario blijft hetzelfde
17 paniek in een menigte	bij een evenement met 10.000 mensen doet zich een explosie voor en rennen bezoekers in paniek weg, waardoor mensen onder de voet worden gelopen;	het aantal en de duur van evenementen nemen toe en daarmee ook het aantal evenementencampings, wat de kans op paniek vergroot; het maatgevend scenario blijft hetzelfde
18 verstoring van de openbare orde	bij een evenement of demonstratie ontstaan vechtpartijen, plunderingen of rellen die om een 'bovengemiddelde capaciteit' van de politie vragen; omdat de oorzaak en plek van ordeverstoring zo divers kunnen zijn, ontbreekt een duidelijk scenario;	met de opkomst van sociale media zijn mensen makkelijker te mobiliseren wat de kans op ordeverstoringen vergroot; het maatgevend scenario blijft hetzelfde

Er zijn geen nieuwe risico's bijgekomen

Volgens de Veiligheidsregio Brabant-Noord zijn er de afgelopen vier jaar geen nieuwe risico's bijgekomen en geen risico's afgevallen.

De maatgevende scenario's van alle risico's zijn gelijk gebleven. In een aantal gevallen worden calamiteiten weliswaar meer of minder waarschijnlijk of wordt de impact groter of kleiner. Vanuit het oogpunt van risicobeoordeling zijn deze wijzigingen op dit moment echter marginaal.

Bijlage 1: Risicoprofiel (samenvatting geactualiseerd risicoprofiel)

Vijf prioritaire risico's vragen meer aandacht

De veiligheidsregio heeft in de Actualisatie Risicoprofiel 2014 risico's aangewezen die extra aandacht verdienen. Daarbij is gekeken voor welke risico's bestuur en politiek veel aandacht hebben, rondom welke risico's sprake is van (landelijke) ontwikkelingen en of nieuw beleid nodig is om een risico op een acceptabel niveau te houden. Op basis van deze criteria heeft de Veiligheidsregio uit de achttien risico's in het Regionaal Risicoprofiel vier prioritaire risico's aangewezen. Deze aanwijzing is een beleidsadvies voor het op te stellen beleidsplan. Het algemeen bestuur heeft naar aanleiding van de wensen van de gemeenteraden hier nog een vijfde prioritair risico aan toegevoegd. Het betreft de volgende risico's en motiveringen:

1. Overstroming,

vanwege de landelijke ontwikkelingen in veiligheidsnormen die de waarschijnlijkheid en het effect van overstroming beïnvloeden. In de toekomst zal het maatgevende scenario voor overstromingen veranderen: dijkverhoging en -versteviging verkleint namelijk de kans op het doorbreken van een dijk. Omdat de dijk hoger is, zit er echter meer water achter. Op het moment dat de dijk toch doorbreekt, zal er daardoor meer water vrijkomen.

2. Natuurbrand,

vanwege een aantal grote natuurbranden die afgelopen jaren buiten deze regio heeft gewoed. Daarom heeft de Commissaris van de Koning de Brabantse veiligheidsregio's verzocht hier aandacht aan te besteden. De Veiligheidsregio Brabant-Noord telt vijf natuurgebieden waar een natuurbrand kan uitbreken. De veiligheidsregio doet mee met de landelijke werkgroepen en onderzoeken op dit gebied. Overigens heeft van alle risico's een natuurbrand de geringste effecten.

3. Brand in gebouw met verminderd zelfredzame personen,

omdat zorgtehuizen en verpleeghuizen steeds groter worden en er steeds minder budget is en omdat nog onbekend is of ontwikkelingen in het zorgstelsel de veiligheidsrisico's vergroten. Ontruimen in de nacht is nu al lastig, maar zal door de ontwikkelingen in de zorg steeds moeilijker worden. Instellingen en bedrijven hebben zelf de verantwoordelijkheid om snel te ontruimen. De veiligheidsregio draagt hiervoor geen verantwoordelijkheid. De veiligheidsregio wil onderzoeken welke invloed de hervormingen van het zorgstelsel hebben op de veiligheid van mensen die niet zelfredzaam zijn en de bewustwording over een goede voorbereiding op snel ontruimen vergroten.

4. Paniek in menigten,

omdat er bij een aantal grootschalige evenementen buiten de regio incidenten zijn geweest en er sprake is van meer, langdurigere en grotere evenementen. Om dit risico voldoende af te dekken wordt op regionale schaal de bewustwording en het evenementenbeleid verbeterd.

5. Ongeval tijdens vervoer over spoor,

naar aanleiding van de wensen van de gemeenteraden. Wat dit aan concrete maatregelen betekent zal nader onderzocht en besproken met de betrokken gemeenten.

Bijlage 2: Gemeentelijke Kaders

Gemeentelijke Kaders Veiligheidsregio Brabant-Noord

Sturing veiligheidsregio door de gemeenteraden in de regio Brabant-Noord

Januari 2015

Inleiding	40
1. Slachtoffers	44
2. Brandveilig leven	45
3. Integrale handhavingssystemen	45
4. Reële risicoprofielen	46
5. Risicocommunicatie	46
6. Rampenbestrijding en crisisbeheersing	47
7. Inzet gezondheidsdomein bij rampen en crises	47
8. Advisering veiligheidsregio	48
9. Lokale inbedding	48
10. Solidariteit	48
11. Communicatie VR – gemeenteraden	49
Bijlage I. Grafieken bij kader 1, Slachtoffers	
Bijlage II. Colofon	

Bijlage 2: Gemeentelijke Kaders

Inleiding

Wat hebben gemeenteraden te zeggen over Gemeenschappelijke Regelingen? En hoe kun je met 19 gemeenteraden samen sturen op één organisatie? Deze notitie "Gemeentelijke Kaders Veiligheidsregio Brabant Noord" wil voor één gemeenschappelijke regeling, namelijk de Veiligheidsregio, een antwoord geven op deze vragen.

Het Kader is een set uitspraken van alle gemeenteraden uit Noord Oost Brabant, waarmee zij richting willen geven aan het beleid van de Veiligheidsregio. Het Kader kan worden gezien als:

- De algemene uitgangspunten van de gezamenlijke gemeenteraden voor de regionale taak van de veiligheidsregio
- Een stuurmiddel voor de gemeenteraden: een boodschap aan hun eigen vertegenwoordiger in
- het bestuur van de veiligheidsregio: "hou bij het besturen van de Veiligheidsregio rekening met deze uitgangspunten van de gemeenteraad"
- Een toetsingskader voor de beoordeling van (concept-)documenten die de Veiligheidsregio aan de gemeenteraden moet voorleggen.

Aan alle raden van de gemeenten in de Veiligheidsregio Brabant-Noord wordt gevraagd in te stemmen met dit gemeenschappelijke Kader.

Doel: gemeenteraden in een meer sturende rol!

De ontwikkeling van dit kader is een uniek experiment van de gemeenten uit onze regio. Nog nergens anders is de vraag "hoe kunnen gemeenteraden beter betrokken worden bij de Veiligheidsregio", op deze manier ingevuld. Het is de eerste keer dat gezamenlijke gemeenteraden een eigenstandige invulling geven aan een sturende rol van gemeenteraden naar een Gemeenschappelijke Regeling in het algemeen en naar de Veiligheidsregio in het bijzonder. Het kan de start zijn van een ontwikkeling naar een rijkere invulling van de rol van raden naar andere Gemeenschappelijke Regelingen. Het kan er ook toe leiden dat gemeenteraden en Veiligheidsregio een meer gemeenschappelijke opdracht gaan voelen om de fysieke veiligheid in de regio invulling te geven. Misschien is een gemeenschappelijk plan over 4 jaar een mooie vervolgstap in het proces. Maar nu eerst deze eerste stap.

Gemeenschappelijke regeling

De Veiligheidsregio is een (verplichte) gemeenschappelijke regeling (GR), een samenwerkingsvorm waarin 19 gemeenten hun taken op het gebied van rampenbestrijding, crisisbeheersing en brandweezorg hebben ondergebracht. Bij gemeenschappelijke regelingen worden verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden van één gemeente overgeheveld naar een samenwerkingsconstructie van meerdere gemeenten. Omdat de taken van de aldus gevormde GR wel onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten vallen, wordt de GR ook wel "verlengd lokaal bestuur" genoemd.

Gemeenteraden kunnen kaders stellen voor hun gemeente: beleidsplannen vaststellen, begrotingen vaststellen, verordeningen vaststellen. Bij gemeenschappelijke regelingen ligt dat anders. Het bestuur van een gemeenschappelijke regeling stelt het beleid van de GR, de begroting en de rekening vast; het bestuur controleert ook de uitvoering. Het Kader is dus een ander type kader dan gemeenteraden gewend zijn in hun eigen gemeenten.

Bijlage 2: Gemeentelijke Kaders

Gemeenteraden hebben ten opzichte van alle gemeenschappelijke regelingen de volgende sturende taken:

- Jaarlijks inbreng te leveren voor de begroting van de GR in de vorm van een zienswijze.
- Jaarlijks in de gemeentebegroting te voorzien in de benodigde financiële middelen voor de GR.

De Gemeenteraden hebben een controlerende taak. Gemeenteraden kunnen hun eigen college ter verantwoording roepen voor hun inbreng in het bestuur en het besturen van de GR en kunnen, via hun eigen bestuurders, ook controle uitoefenen op de handel en wandel van de GR..

Wet Veiligheidsregio's

Voor de sturing op de Veiligheidsregio gelden naast de algemene regels van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen, ook de bepalingen uit de specifieke Wet Veiligheidsregio's. De regels laten zich als volgt samenvatten:

- De Burgemeester heeft het gezag bij brand en ongevallen en is verantwoordelijk voor de
  - aanpak als zich in de gemeente een ramp of crisis voordoet.
- Het College is verantwoordelijk voor de organisatie van de brandweezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening. Colleges hebben de plicht gekregen daartoe een gemeenschappelijke regeling op te richten.
- De Gemeenteraden hebben de wettelijke taak
  - Eenmaal per vier jaar inbreng te leveren voor het Regionale Risicoprofiel
  - Eenmaal per vier jaar Inbreng te leveren voor het Regionale Beleidsplan
  - Eenmaal per vier jaar de doelen voor de Brandweezorg voor hun gemeente vast te stellen

Positionering van het Kader: van volgend naar sturend

De meeste "sturende" taken van de gemeenteraad zijn eigenlijk "volgende" taken. Immers: gemeenteraden worden geacht te reageren op voorstellen van de Veiligheidsregio. Ook de controletaak is niet direct; er is een getrapte relatie. Gemeenteraden hebben moeite met deze beperkte rol. Uiteindelijk is veiligheid van de bewoners wel een gemeentelijke verantwoordelijkheid en zijn gemeenten wel financieel verantwoordelijk voor de Veiligheidsregio.

Ook de wetgever realiseert zich dit. Bij de evaluatie van de Wet Veiligheidsregio's is door de Minister gesteld dat de betrokkenheid van de gemeenteraden bij de VR zou moeten worden vergroot. De manier waarop dat moet gebeuren is echter niet ingevuld.

Dit Kader wil een verbetering en verrijking zijn van de rol van de raad. Het Kader is allereerst een eigenstandig document van de raden en doet sturende en samenhangende uitspraken. Het is naar de Veiligheidsregio toe geen formeel document maar wel een document waarmee de Veiligheidsregio rekening moet houden. Het Kader kan door de raden immers worden gebruikt voor de toetsing van documenten die aan de gemeenten worden voorgelegd én voor de toetsing van de wijze waarop vertegenwoordigers van de gemeente in het bestuur van de Veiligheidsregio te werk gaan.

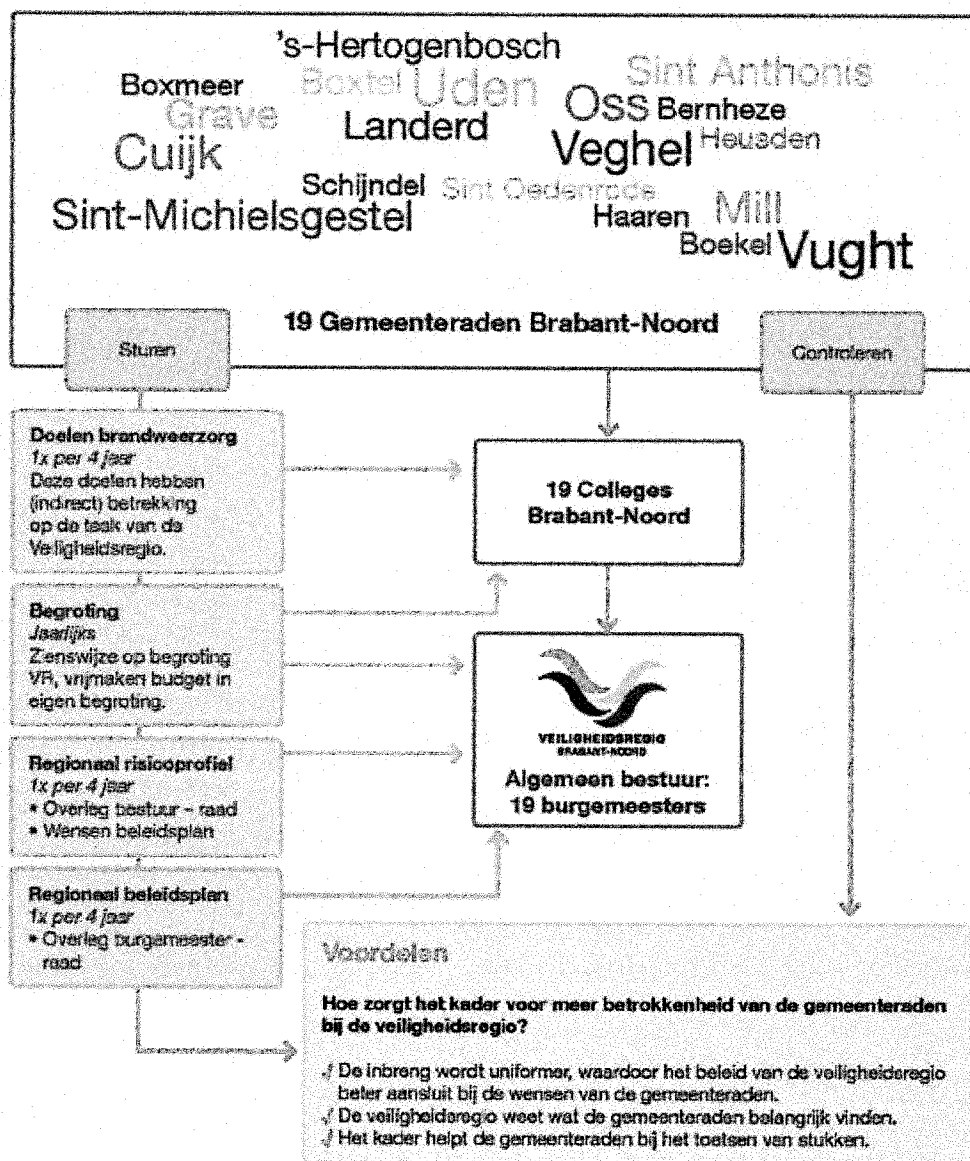
Het Kader is in de tweede plaats een integrerend document. Het positioneert de gemeenteraad ten opzichte van alle regionale taken van de Veiligheidsregio. De losse onderdelen "inbreng bij risicoprofiel", "inbreng bij beleidsplan" en "vaststellen doelen Brandweezorg" worden in één samenhangend document van richtinggevende uitspraken voorzien. Het staat

Bijlage 2: Gemeentelijke Kaders

de gemeenten uiteraard vrij om individuele wensen kenbaar te maken. Voor wat betreft het vaststellen van de doelen van de brandweezorg kan door dit document worden voldaan aan de wettelijke opdracht aan de gemeenten.

Voor wat betreft het risicoprofiel en het regionaal beleidsplan geeft het document uitgangspunten mee aan de Veiligheidsregio.

Tenslotte wil het Kader een positieve impuls vormen voor de relatie tussen de gemeente en de Veiligheidsregio. Er wordt een gezamenlijk beleidsmatig draagvlak voor het beleid van de Veiligheidsregio gecreëerd, dat de Veiligheidsregio houvast en stabiliteit geeft bij de ontwikkeling van deelplannen en bij de uitoefening van haar taken en bevoegdheden. Het betreft de gemeenten meer bij de GR: de Veiligheidsregio wordt zo meer "van en voor de gemeente".

Bijlage 2: Gemeentelijke Kaders

Spoorboekje

Wij presenteren deze kaders als een soort spoorboekje: welke stations moeten we aandoen om ons einddoel, minder slachtoffers, te bereiken. Dit einddoel is ons eerste kader (1), te bereiken door een brandveiliger leven, ons tweede kader (2). Het leven brandveiliger maken door bewustwording en zelfredzaamheid te vergroten en hierop toe te zien met handhavingsplannen, waarin de veiligheidsregio en gemeenten samenwerken (3). Er wordt ingezet op reële risicoprofielen, die per gemeente kunnen worden verbijzonderd (4) en met bewoners wordt gecommuniceerd over hoe gevaren te vermijden en over wat men zelf kan doen (5). Ook bij rampen en crises. De VR zorgt voor goed opgeleide hulpverleners bij rampen en crises (6) en coördineert de voorbereiding door relevante partners (nutsbedrijven, defensie etc.).

De GHOR regelt de inzet van netwerken van burgers en zorgprofessionals in een wereld die verandert en waarbij de zelfredzaamheid in thuissituaties steeds belangrijker wordt (7). In hun advisering denkt de VR mee met de gemeenten in een integrale afweging van belangen (8) en zorgt ervoor dat de lokale verwevenheid van de brandweervrijwilligers met de lokale samenleving in stand blijft (9). De financiering van de VR door de gemeenten verschuift met de jaren naar een bijdrage gebaseerd op solidariteit en objectieve maatstaven (10) en een verbeterde communicatie en informatieverstrekking door de VR gaat een bijdrage leveren aan het vergroten van de betrokkenheid van de raden (11). Bij ieder kader wordt een toelichting gegeven.

Relatie van de verschillende kaders ten opzichte van taken van de veiligheidsregio

Taken veiligheidsregio (op basis Wet veiligheidsregio's):

1. Risico's (kader 4,5,8)
  - a. Inventariseren
  - b. Adviseren
2. Adviseren brandweezorg (kader 3,8)
3. Brandweer (kader 2,9)
4. GHOR (kader 7)
5. Rampenbestrijding, crisisbeheersing, brandbestrijding (kader 6)
6. Meldkamerfunctie (geen kader, gaat uit GR)
7. Informatievoorziening tav 3 tm 6 (Kader 6)
8. Gemeenschappelijk materieel (geen kader, betreft bedrijfsvoering)

Kader 1 ziet op alle taken van de veiligheidsregio. We doen het in de basis voor minder slachtoffers.
Kader 11 ziet op de relatie van de raad met de veiligheidsregio.

Tijdljn

Onderstaande tijdljn geeft weer op welke momenten de gemeenteraden formeel betrokken worden bij de Veiligheidsregio en hoe die momenten zich verhouden tot het Kader. Idealiter zou het Kader vooraf moeten gaan aan de voorbereidingen in de Veiligheidsregio. Bij deze eerste poging om de gemeenteraad in een proactieve rol te zetten, hebben we parallel gewerkt.

April-mei 2015	Raden maken wensen kenbaar over het concept Regionaal Risicoprofiel en geven reactie op gemeentelijke kaders VR Brabant Noord.
Juni 2015	Algemeen Bestuur VR stelt het Regionaal Risicoprofiel vast en het concept Beleidsplan VR waarin beleidsmatig antwoord wordt gegeven op gemeentelijke kaders en individuele wensen van gemeenten.

Bijlage 2: Gemeentelijke Kaders

- Oktober 2015 **Raden** bespreken met burgemeester het concept Beleidsplan VR en stellen de gemeentelijke kaders (incl. evt. doelen brandweerzorg) definitief vast.
- November 2015 Algemeen Bestuur VR stelt definitieve Beleidsplan VR 2015–2018 vast.

1. Slachtoffers

Over de periode 2015-2018 zet de Veiligheidsregio Brabant-Noord in op een daling van het aantal slachtoffers ten gevolge van brand. De Veiligheidsregio Brabant Noord blijft daarbij tenminste onder de landelijke trend.

Toelichting

De belangrijkste doelstelling van de Veiligheidsregio is uiteraard het voorkomen van doden en gewonden bij brand. Dat is waar het de burgers en de raden op de eerste plaats om gaat. Tot de brandweerzorg behoort echter niet alleen het voorkomen, beperken en bestrijden van brand maar ook de hulpverlening bij ongevallen anders dan bij brand. Hierbij is het goed om te bedenken dat het preventiebeleid van de Veiligheidsregio zich beperkt tot brandgevaar. Op het gebied van preventieve maatregelen ter voorkoming van ongevallen anders dan bij brand, is maatschappelijk een scala aan instellingen actief.

In de bijlagen ziet u grafieken van de landelijke cijfers en van de cijfers van de Veiligheidsregio Brabant Noord.

Landelijke trend

- Het aantal doden door brand stijgt. Het is de afgelopen 5 jaar met ruim 10% per jaar toegenomen.
- Het aantal gewonden daalt. Het is de afgelopen 5 jaar met 6 % per jaar afgenomen.
- Onderzoek Instituut voor Fysieke Veiligheid (IFV): Door het oplopende aantal ouderen en burgers met een verpleegbehoefte, dat zelfstandig blijft wonen (al dan niet met extra zorg) in de komende jaren, verwacht de brandweer vanaf 2014 een toename van gewonden en doden bij brand in woningen.

Regionale trend

Het aantal gewonden bij brand vertoont in de regio Brabant Noord een lichte stijging van 27 in 2013 naar een (geschat) aantal van 31 in 2014. Door allerlei bijzondere omstandigheden kunnen de cijfers een grillig verloop hebben; omstandigheden ook die niet te beïnvloeden zijn, zoals een misdrijf. Desondanks is en blijft het doel het aantal doden en gewonden ten gevolge van brand te verminderen. Een doel dat bereikt moet worden door vooral in te zetten op preventie (risicobewustzijn en zelfredzaamheid). Alleen al de toename van het zelfstandig wonen in de komende jaren, maakt dit noodzakelijk.

Bijlage 2: Gemeentelijke Kaders

2. Brandveilig Leven

De Veiligheidsregio richt zich meer op het voorkomen van brand en het verkleinen van de kans op brand. Hiertoe besteedt de Veiligheidsregio meer aandacht aan bewustwording en zelfredzaamheid van burgers. Daarnaast ondersteunt de Veiligheidsregio bedrijven en instellingen bij de invulling van hun zorgplicht.

Toelichting

- De doelstelling van de Veiligheidsregio is 'minder slachtoffers door brand'. Maar hoe bereik je dat? Uit onderzoek blijkt dat de meeste slachtoffers door brand vallen vóór de komst van de brandweer. De Veiligheidsregio moet zich daarom meer richten op het verkleinen van risico's die leiden tot brand en het verkleinen van risico's die leiden tot slachtoffers als er toch brand ontstaat.
- Dit vergt een 'focusverschuiving', een verschuiving naar de voorkant, naar meer aandacht voor preventie; meer inzetten op het voorkomen van incidenten.
- Uitgangspunt hierbij is dat burgers, bedrijven en instellingen een eigen verantwoordelijkheid hebben voor veilig leven en veilig werken.
- Het gaat om:
  1. Zelfredzaamheid van burgers
  2. Zorgplicht van bedrijven en instellingen
  3. Zorgzaamheid van de overheid

De Veiligheidsregio versterkt dit zelfbewustzijn van burgers, bedrijven en instellingen en ziet hier ook op toe. Hierbij speelt de veiligheidsregio in op recente ontwikkelingen, zoals de verschuivingen in de gezondheidszorg (steeds meer zorgbehoevenden thuis). De rol van mantelzorgers, vrijwilligers, thuiszorgorganisaties en woningcorporaties etc. wordt steeds groter.

3. Integrale handavingsplannen

De Veiligheidsregio neemt in afstemming met de gemeenten deel aan integrale handavingsplannen van gemeenten.

Toelichting

- De Veiligheidsregio is vanwege haar kennis over brandveiligheid een partner bij handavingsplannen van verschillende gemeenten.
- Gemeenten zetten hun toezicht en handhaving in op basis van hun prioriteiten en maken dit vooraf duidelijk.
- De veiligheidsregio ondersteunt handavingsplannen van gemeenten door duidelijk te maken welke risico's er zijn en hoe deze te beperken.
- De veiligheidsregio kan deelnemen aan de handhaving door toezicht voor óf met gemeenten.
- De veiligheidsregio en gemeenten stemmen met elkaar af en zetten samen in op toezicht daar waar de noodzaak en het risico lokaal het hoogst is.

Bijlage 2: Gemeentelijke Kaders

4. Reële risicoprofielen

In het risicoprofiel richt de Veiligheidsregio zich op reële risico's en maakt in de uitwerking zichtbaar welke risico's individuele gemeenten belangrijk vinden.

Toelichting

- Het beleidsplan, dat het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio iedere vier jaar vaststelt, dient op grond van de Wet Veiligheidsregio's mede gebaseerd te zijn op een door het bestuur van de Veiligheidsregio vastgesteld risicoprofiel.
- Dit risicoprofiel bestaat onder meer uit een overzicht van de risicovolle situaties binnen de veiligheidsregio die tot een brand, ramp of crisis kunnen leiden en geeft een analyse van de gevolgen.
- De Veiligheidsregio biedt in het concept Risicoprofiel iedere gemeenteraad ook de mogelijkheid haar individuele wensen ten aanzien van het risicoprofiel kenbaar te maken. Dit gaat dan om de specifieke risico's die gemeenten lopen door de geografische ligging, bijzondere publieke voorzieningen en andere risicovolle activiteiten binnen het grondgebied van de gemeente.
- De Veiligheidsregio geeft in het concept Beleidsplan aan hoe met deze specifieke risico's wordt omgegaan.

5. Risicocommunicatie

De Veiligheidsregio maakt duidelijk welke gevolgen mogelijk zijn voor burgers bij reële risico's en ook wat burgers er aan kunnen doen. De gemeente informeert haar inwoners hierover.

Toelichting

- Gemeenten en Veiligheidsregio hebben samen de taak om burgers, bedrijven en instellingen duidelijk te maken welk gevaar zij kunnen lopen en hun betrokkenheid bij het vermijden van risico's te vergroten. Het gevaar kan voortkomen uit rampen/crises die delen van Nederland kunnen treffen en uit lokale risico's die samenhangen met de industrie, infrastructuur etc.
- De risico's zijn dynamisch en zo ook de behoefte aan informatie. Hoe reëler de risico's (bv hoogwater), hoe groter de behoefte aan praktische informatie (wat kan (moet) ik als burger, bedrijf of instelling zelf doen). Zo wordt de burger in staat gesteld om zelf te investeren in zelfredzaamheid en bedrijven en instellingen in hun zorgplicht.
- De Veiligheidsregio coördineert de activiteiten op het gebied van risicocommunicatie.

Uitgangspunten

1. Burgers, bedrijven en instellingen zijn zelf verantwoordelijk om zich voor te bereiden op risico's.
2. Burgers, bedrijven en instellingen zijn zelf verantwoordelijk om zich te informeren over de bestaande risico's en de voorbereidingsmogelijkheden.
3. De overheden stellen deze informatie beschikbaar en stimuleren burgers te investeren in zelfredzaamheid en bedrijven en instellingen in hun zorgplicht.

Dit is gebaseerd op de uitgangspunten van Kader 2 Brandveilig leven.

Bijlage 2: Gemeentelijke Kaders

6. Rampenbestrijding en crisisbeheersing

De Veiligheidsregio coördineert de voorbereiding op rampen en crises door een verbindend platform te zijn voor alle relevante partners.

Toelichting

- Naast Brandweer en GHOR (Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio), is de organisatie van rampenbestrijding en crisisbeheersing één van de drie primaire onderdelen van de Veiligheidsregio. De taken die de Veiligheidsregio hierin heeft, zijn beschreven in de Wet Veiligheidsregio's.
- De Veiligheidsregio maakt plannen en zorgt ervoor dat hulpverleners weten wat ze moeten doen bij rampen en crises. Daarvoor worden hulpverleners en sleutelfunctionarissen opgeleid, getraind en geoefend (OTO).
- Naast brandweer, GHOR, politie en gemeenten zijn onder meer waterschappen, defensie en nutsbedrijven relevante partners in dit proces.
- Voor de raden zijn vooral twee aspecten van belang:
  1. Een goede multidisciplinaire voorbereiding en uitvoering van de hulpverlening.
  2. Een goede communicatie met hun burgers tijdens een ramp of crisis.

7. Inzet gezondheidsdomein bij rampen en crises

De inzet van burger- en professionele netwerken in het gezondheidsdomein bij incidenten, rampen en crises wordt versterkt. De GHOR heeft hierin een coördinerende rol.

Toelichting

- De wereld om ons heen verandert. Door de transities in de zorg blijven ouderen en andere zorgbehoevenden met een steeds intensievere zorgbehoefte langer thuis wonen. Veiligheidsrisico's nemen hierdoor toe. Daarnaast hebben we steeds meer te maken met moderne typen en insluipende vormen van crises (infectieziekten, sociale onrust, etc.), naast de acute incidenten (zoals een brand) die we al langer kennen. Het effect van de crisis wordt daarbij niet alleen bepaald door het type of de omvang van de crisis, maar steeds vaker door de reactie van de samenleving op de crisis (maatschappelijke impact).
- Door deze ontwikkelingen is het nodig de geneeskundige hulp bij rampen en crises anders te organiseren. Mede door- en dichtbij inwoners. De GHOR heeft binnen de veiligheidsregio de taak om de geneeskundige hulpverlening bij incidenten, rampen en crises in te richten en in stelling te brengen wanneer dat nodig is. Een "crisisorganisatie volksgezondheid". Het gezondheidsdomein (van GGD tot thuiszorg tot mantelzorg) wordt hierdoor steeds nauwer verbonden met het veiligheidsdomein.
- Onder de titel "samen zelfredzaam" wordt niet alleen de zelfredzaamheid van burgers bevorderd, maar wordt ook de integratie van spontane burgerhulpverlening en professionele hulpverlening gestimuleerd. In de komende 4 jaar wordt hier op geïnvesteerd.
- Voorbeelden van inzetbare netwerken zijn:
  - Burgernetwerken: mantelzorgers, AED alert, (rode kruis en EHBO) vrijwilligers, buurtwacht.
  - Professionele netwerken: thuiszorgorganisaties, WMO loket.

Bijlage 2: Gemeentelijke Kaders

8. Advisering veiligheidsregio

De Veiligheidsregio adviseert gemeenten bij de afwegingen die zij moeten maken om integrale besluiten te nemen. Uitgangspunt daarbij is om op de eerste plaats te kijken hoe dingen kunnen.

Toelichting

- Gemeenten moeten in de besluiten die zij nemen meerdere belangen afwegen (integrale besluitvorming). Bijvoorbeeld veiligheid, milieu en economie (stadsontwikkeling, stads-promotie, toerisme etc.).
- Bij bijvoorbeeld externe veiligheid (transport gevaarlijke stoffen en risicovolle bedrijven) en bij evenementen, heeft de Veiligheidsregio de taak om risico's in te schatten en risico-profielen op stellen. Daaraan kunnen allerlei rampscenario's worden gekoppeld, van licht tot zwaar.
- Van de Veiligheidsregio wordt gevraagd mee te denken in de afweging: welk risiconiveau is aanvaardbaar in relatie tot de verschillende belangen van de gemeente bij de betreffende activiteit; én met welke maatregelen kan dit niveau worden bereikt.

9. Lokale inbedding

De Veiligheidsregio is nauw verweven met de lokale samenleving. Kwaliteit en doelmatigheid van de organisatie én de aantrekkelijkheid voor vrijwilligers, staan voorop.

Toelichting

- De brandweerorganisatie is geregionaliseerd maar inbedding van de brandweerposten en lokale betrokkenheid van de brandweervrijwilligers blijven een absolute voorwaarde. De posten vormen de lokale sleutel naar de inbedding van de brandweer in de lokale samenleving.
- Daarbij staat niet alleen de inzet voor noodsituaties centraal; in toenemende mate zal de brandweerpost een rol kunnen spelen in het helpen van burgers bij het voorkomen en leren beperken van brand.
- Het beleid van de veiligheidsregio is gebaseerd op het uitgangspunt dat er een balans moet zijn tussen de kosteneffectiviteit van de brandweertzorg en de belangen c.q. aantrekkelijkheid van het brandweer vak voor vrijwilligers/jeugdbrandweer.

10. Solidariteit

De Veiligheidsregio is er zonder onderscheid voor alle gemeenten en is gebaseerd op solidariteit tussen die gemeenten. De gemeentelijke bijdrage aan de Veiligheidsregio verschuift daarom binnen een redelijke overgangperiode van een bijdrage vanuit historische inbreng per gemeente, naar een bijdrage, gebaseerd op objectieve maatstaven.

Toelichting

- Bij de regionalisering van de brandweer in 2006 is in het kader van de verevening gekozen voor een historische inbreng door de gemeenten. Op grond van de solidariteitsgedachte willen we in de toekomst naar een inbreng die meer is gebaseerd op objectieve maatstaven, als uitgangspunt voor de verdelingsvoorstellen.
- Binnen het bestuur van de Veiligheidsregio wordt een advies voorbereid over de bekostiging van de kazernes en brandweerposten en over de berekening en hoogte van de algemene bijdrage door de gemeenten aan de Veiligheidsregio.

Bijlage 2: Gemeentelijke Kaders

- Naast solidariteit tussen de regiogemeenten, is er ook sprake van solidariteit tussen de Veiligheidsregio en de regiogemeenten. Daarbij gaat het onder meer om de vraag of het "trap op trap af"-principe gehanteerd wordt.
- Dit kader is als richtinggevend bedoeld en heeft geen directe individuele consequenties voor gemeenten. Besluitvorming door het bestuur van de Veiligheidsregio moet nog plaatsvinden.

11. Communicatie VR - gemeenteraden

De Veiligheidsregio stelt zich actief op in het brengen en halen van de gewenste informatie bij gemeenteraden. Het vergroten van de betrokkenheid van de raden staat daarbij voorop. De informatie is tijdig, toegankelijk en begrijpelijk.

Toelichting

- Communicatie met de raden is gebaseerd op wettelijke eisen van de Wet Veiligheidsregio's. Een aantal documenten zoals het vierjaarlijks risicoprofiel en het beleidsplan en de jaarlijkse programmabegroting en jaarrekening, moeten aan de raden worden voorgelegd. Deze documenten moeten tijdig worden toegestuurd en de inhoud moet toegankelijk en begrijpelijk zijn. Hierin moet de Veiligheidsregio nog een slag maken.
- Daarnaast worden gemeenteraden ook graag betrokken bij actuele en belangrijke onderwerpen. Naast het verstrekken van documenten, kunnen raadsleden worden uitgenodigd voor praktijkbezoeken of presentaties. Maatwerk per gemeente is daarbij mogelijk.

Bijlage 3: Operationele prestaties

In deze bijlage wordt invulling gegeven aan de Wet Veiligheidsregio's door de beoogde operationele prestaties op hoofdlijnen te beschrijven en de informatievoorziening te beschrijven zoals deze wordt gebruikt tijdens Crises en Rampen.

De Hoofdstructuur

De veiligheidsregio heeft het optreden tijdens rampen en crises met alle operationele diensten en partners georganiseerd en vastgelegd in het Regionaal Crisisplan. De hoofdstructuur van de bestrijding van incidenten is voor alle diensten procesmatig ingericht. Hiermee kunnen de diensten flexibel en doelgericht reageren op het incidentbestrijding. Dit wordt ook wel het knoppen model genoemd. Voor het activeren van hoofdstructuur gelden de opkomsttijden uit de Wet Veiligheidsregio's, de belangrijkste prestaties:

- Het Commandoteam Plaats Incident is overal in de regio binnen 30 minuten na alarmering operationeel
- Het Regionaal operationeel Team is binnen 45 minuten na alarmering operationeel
- Gemeentelijke- en regionaal beleidsteam is binnen 1 uur operationeel
- Informatiemanagement is binnen 30 minuten na melding operationeel.

Meldkamer levert binnen 5 minuten een eerste beeld van een grootschalig incident. De diensten Brandweer, politie, GHOR (en ambulancedienst), Bevolkingszorg hebben zelf voor hun eigen teams een beschikbaarheidsregeling getroffen zodat de paraatheid altijd is gegarandeerd. Voor de leiding van de multi-teams, het COPI en het Operationeel Team is door de brandweer voorzien door de Regeling Operationele Leiding.

Informatiemanagement in hoofdstructuur

In het Crisisplan van de veiligheidsregio wordt integraal invulling gegeven aan informatiemanagement. Het Netcentrisch werken is voor alle partners beschikbaar en wordt op alle opschalingsnivo's eenduidig gebruikt. In de keten van alarmering tot opschaling in het regionaal beleidsteam wordt met het landelijk toegankelijke LCMS gewerkt. Ieder opschalingsnivo kent een eigen multi-informatiemanager. Hiermee is invulling gegeven aan de geëiste informatieparagraaf uit de Wet Veiligheidsregio's art.14 lid 2c

Brandweer

Basis van de operationele prestatie van de brandweer komt voort uit dagelijkse werkorganisatie. Extra materieel met het uitsluitende doel: "het gebruik onder crisis- en rampenomstandigheden" komt vrijwel niet meer voor. De basissterkte van de brandweezorg is vastgelegd in de documenten van "De nieuwe visie op repressie". In het dekkingsplan wordt voor de basis brandweezorg de spreiding en opkomsttijden weergegeven. Hieronder is een overzicht gegeven van de totale operationele capaciteit op hoofdlijnen voor de verschillende brandweertaken. Omdat de komende beleidsperiode de vernieuwde repressieve visie wordt ingevoerd, wordt bezetting weergegeven en die aan het eind van de beleidsperiode.

Brandweezorg	2015	2019
Tankautosputen TS 6 (bemand met 6 personen)	56	49
Tankautosputen TS 4 (bemand met 4 personen)	1	9
Autoladders / hoogwerkers	7	5
Hulpverleningswagen (bij zware ongevallen)	15	6
Duikteam	1	1
Water oppervlakte reddingsteam	0	1
Manschappenbus met motorspuit of extra materieel (pm/msa)	24	9
Waterwagen 16000 liter	1	6
Ongevalsbestrijding Gevaarlijke Stoffen teams	3	1

Bijlage 3: Operationele prestaties

Interregionale brandweerbijstand

Brandweerbijstand die compagniesgewijs georganiseerd is, wordt vervangen door een nieuwe bijstandsmethodiek. Tot de doorvoering van deze nieuwe methodiek levert de brandweer Brabant Noord in compagniesverband bijstand voor (natuur)brand en hulpverlening met een omvang van maximaal 1 compagnie met 8 tankautospuiten en aanvullend materieel.

Bepaalde bijstand natuurbrandbestrijding bij code oranje en rood

Voor natuurbrandbestrijding zijn in 2015 11 tankautospuiten uitgerust. In 2019 zijn dit er 12. Dit is te weinig om in de zeer droge periodes (bosbrandgevaar code oranje en rood) 8 voertuigen voor bijstand buiten de regio in te zetten. Gezien het eigen gevaar, de omvangrijke en gespreid liggende natuurgebieden in onze eigen regio, kan maximaal 1 peloton van 4 tankautospuiten voor bijstand beschikbaar zijn. Deze eenheid kan uitsluitend als directe burenhulp met een maximale duur van 4 uur ingezet worden.

GHOR

De opgeschaalde geneeskundige zorg

De GHOR ondergaat een rolsverandering. Van een meer uitvoerende geneeskundige hulpverleningsorganisatie naar een netwerkorganisatie die geneeskundige partners bijeen brengt. De geneeskundige partners moeten daarbij verantwoorde zorg leveren onder alle omstandigheden. Ook bij rampen en crises.

Op 1 januari 2016 gaat daarom een nieuw landelijk model voor Grootchalige Geneeskundige Bijstand (GGB) van start. Hierbij is de focus van de geneeskundige hulpverlening enkel gericht op de behandeling van T1- en T2-slachtoffers. T3-slachtoffers vallen in de nieuwe plannen in beginsel onder de verantwoordelijkheid van bevolkingszorg en het Rode Kruis. Op basis van landelijke ervaringsgegevens gaan we bij een grootchalig incident uit van de volgende slachtoffer indeling:

- 10% T1 slachtoffers (instabiele slachtoffers die acuut zorg nog hebben);
- 30% T2 slachtoffers (stabiele slachtoffers die binnen 6 uur behandeld moeten worden);
- 60% T3 slachtoffers (lichtgewonden of betrokkenen).

Daarbij wordt de norm gehanteerd dat er binnen twee uur na alarmering minstens 100 ambulances inzetbaar zijn op elke plek in Nederland (uitgezonderd de Waddeneilanden). Dat betekent dat we circa 250 slachtoffers adequaat kunnen verwerken. Indien de behandelcapaciteit van de ziekenhuizen in Brabant-Noord door het grote aantal slachtoffers ontoereikend is, zullen de slachtoffers ook naar ziekenhuizen buiten de eigen regio worden vervoerd.

Bevolkingszorg

Bevolkingszorg levert de operationele prestaties zoals vastgesteld in het Beleidsplan Bevolkingszorg VRBN 2015. Voor de bijdrage aan de teams van de hoofdstructuur wordt de bezetting gegarandeerd en de opkomsttijd van het team aangehouden. Voor verdere ontwikkelingen wordt het rapport "Bevolkingszorg op orde 2.0" gevolgd.

Politie

De reguliere sterkteverdeling van de politie is onderdeel van het Regionaal Veiligheidsplan (2015-2018) van de eenheid Oost-Brabant.

Defensie

De inzet van personeel en middelen van het ministerie van Defensie is vraag bepaald. Defensie draagt met alle beschikbare middelen bij, mits het beschikbaar, om de effecten van crisis en rampen te beperken. De catalogus Nationale Operaties biedt een overzicht wat defensie gegarandeerd aanbied voor incidentbestrijding.

Bijlage 4: Niet wettelijke adviestaak

In deze bijlage wordt invulling gegeven aan de beschrijving van de niet-wettelijke advies-taak van brandweer inzake preventieve brandweezorg. Het betreft met name advisering in het kader van bouwactiviteiten en evenementveiligheid.

Dienstverleningsovereenkomst / werkafspraken

De regionale brandweer heeft een systematiek ontwikkeld om met gemeenten sluitende werkafspraken te maken over de niet wettelijke adviestaak. Kern van de systematiek is een overzicht van producten- en diensten waarbij de brandweer kennis inbrengt in gemeentelijke processen van vergunningverlening, toezicht en ruimtelijke planvorming. Deze producten bevorderen de kwaliteit van de wettelijke uitvoeringstaak van de gemeente, maar kennen geen wettelijke grondslag in de Wet veiligheidsregio's. De producten zijn gericht op het bewerkstelligen van:

- veilige objecten (met name advisering en toezicht op Bouwbesluit, Wet Milieubeheer en evenementen);
- veilige ruimte (advisering op bestemmingsplannen en inrichtingsplannen);
- maatschappelijke aandacht voor brandveiligheid (met name voorlichtingsactiviteiten).

Multi evenementenbeleid

De veiligheidsregio heeft met de gemeenten een evenementenbeleid ontwikkeld en bestuurlijk vastgesteld dat inzicht geeft in de risicoduiding van een evenement en in welke gevallen een evenement niet vrijblijvend ter advisering wordt aangeboden aan de veiligheidsregio voor een multidisciplinair afgestemd advies. Deze multidisciplinaire advisering op evenementen is ook een niet wettelijke adviestaak van de veiligheidsregio.

Bijlage 5: Overzicht afstemming beleidsplan

Dit ontwerp beleidsplan wordt ter afstemming naar partners en buurregio's van de veiligheidsregio gestuurd. Reacties worden in het traject van de definitieve bestuurlijke besluitvorming betrokken. Het beleidsplan wordt tevens voorafgaand aan de definitieve besluitvorming met alle 19 gemeenteraden van de Veiligheidsregio Brabant-Noord besproken.

Besproken met:

- De 19 gemeenteraden van de Veiligheidsregio Brabant-Noord

Ter afstemming verzonden naar:

- GGD HART VOOR BRABANT
- MINISTERIE VAN DEFENSIE, REGIONAAL MILITAIR COMMANDO ZUID
- NATIONALE POLITIE, EENHEID OOST- BRABANT
- OMGEVINGSDIENST BRABANT NOORD
- OPENBAAR MINISTERIE
- PROVINCIE NOORD BRABANT
- VEILIGHEIDSREGIO GELDERLAND-ZUID
- VEILIGHEIDSREGIO MIDDEN-, WEST-BRABANT
- VEILIGHEIDSREGIO NOORD LIMBURG
- VEILIGHEIDSREGIO ZUID-OOST BRABANT
- WATERSCHAP AA EN MAAS
- WATERSCHAP DE DOMMEL

Verwijzingen: (wettelijke onderdelen)

Het regionaal beleidsplan is een onlosmakelijk onderdeel van een aantal beleidsstukken die eerder separaat door het bestuur zijn vastgesteld. In de Wet Veiligheidsregio's worden deze ook benoemd. Via de website van de veiligheidsregio www.vrbn.nl zijn de volgende actuele documenten te raadplegen:

- 1 Dekkingsplan Brandweer Brabant-Noord
  - Het actuele dekkingsplan
  - Lokale risico's in beeld: verantwoording opkomsttijden brandweer
- 2 Multi opleiding-, trainings- en oefenbeleidsplan VRBN 2015-2019
- 3 Crisisplan VRBN 2014
- 4 Beleidsplan Risicocommunicatie VRBN 2015
- 5 Beleidsplan "Programma" Bevolkingszorg VRBN 2015 - 2018
- 6 Actualisatie Regionaal Risicoprofiel VRBN 2015